

คุณธรรมและสภาวะการณ์ของสามัญสำนึก

โดย

นายอานนท์ เลิศพูลผล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

สาขาวิชาทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2561

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

คุณธรรมและสภาวะการณ์ของสามัญสำนึก

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

สาขาวิชาทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2561

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

THE MORAL AND THE SITUATION OF COMMON SENSE

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Fine Arts (VISUAL ARTS)
Graduate School, Silpakorn University
Academic Year 2018
Copyright of Graduate School, Silpakorn University

59001209 : ทศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโท

คำสำคัญ : คุณธรรม, สังคม, ความคลุมเครือ, วัยเด็ก, จิตรกรรม, กระบวนการทางจิตรกรรม

นาย อานนท์ เลิศพูลผล: คุณธรรมและสภาวะการณ์ของสามัญสำนึก อาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธณฤกษ์ ทิพย์วารี

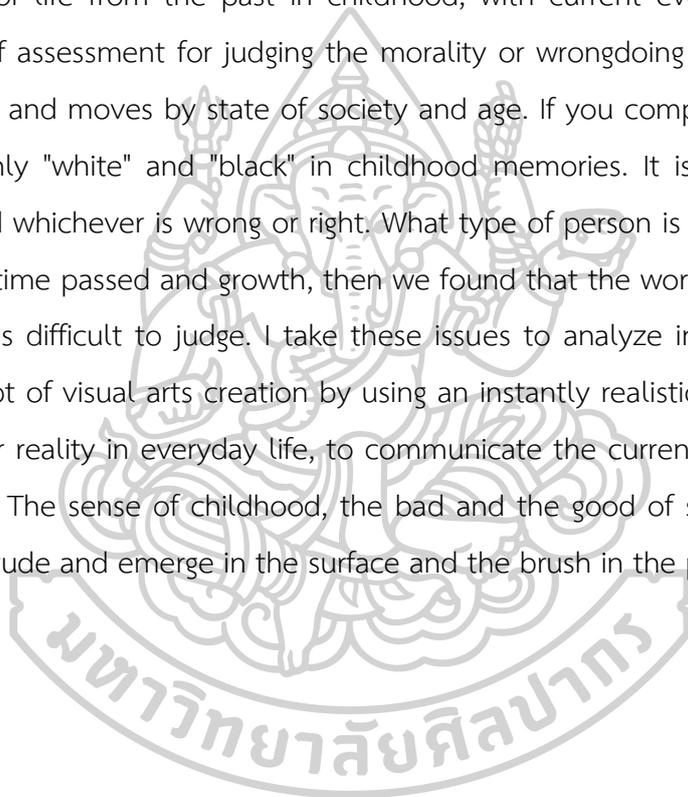
การจัดทำเอกสารประกอบวิทยานิพนธ์ภายใต้หัวข้อ “คุณธรรมและสภาวะการณ์ของสามัญสำนึก” เล่มนี้เป็นการวิเคราะห์การสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรมเพื่ออธิบายถึงเนื้อหา การทำความเข้าใจถึงคุณธรรมและความดี โดยการไต่ร่องจากช่วงเวลาของชีวิตจากอดีตในวัยเด็กกับการพิจารณาเหตุการณ์ปัจจุบัน มาตรฐานของการประเมินเพื่อตัดสินความถูกต้องที่ชั่วขณะเปลี่ยนแปลงตามความเจริญเติบโต เคลื่อนที่ตามสภาพสังคมและยุคสมัย หากเปรียบเทียบโดยการใช้สื่อนั้น ในวัยเด็กคงมีเพียง “ขาว” และ “ดำ” เป็นความเข้าใจที่ไม่ซับซ้อนว่าสิ่งนั้นถูกสิ่งนี้ผิด คนไหนดีคนไหนชั่ว แต่ด้วยเวลาและการเติบโตจึงพบว่าโลกเต็มไปด้วย “สีเทา” ความคลุมเครือที่ยากต่อการตัดสินชี้ชัด ข้าพเจ้าได้นำประเด็นเหล่านี้มาวิเคราะห์ จนเกิดเป็นแนวความคิดในการสร้างสรรค์ทางทัศนศิลป์ โดยใช้รูปแบบจิตรกรรมแนวทางเหมือนจริงอย่างฉับพลัน จากภาพความเป็นจริงที่คุ้นเคยในชีวิตประจำวัน เพื่อสื่อสารถึงภาพเหตุการณ์ปัจจุบันที่ขัดแย้งกับความคิด ความรู้สึกวัยเด็ก ความเลวร้ายและความดีงามของสังคมที่ถูกแสดงออกด้วยทัศนคติ ที่เกิดบนพื้นผิวและที่แปร่งในผลงานจิตรกรรม

59001209 : Major (VISUAL ARTS)

Keyword : Moral Social Ambiguity Childhood Painting Painting process

MR. ARNONT LERTPULLPOL : THE MORAL AND THE SITUATION OF COMMON SENSE THESIS ADVISOR : ASSISTANT PROFESSOR THANARIT THAIPIWAREE

Preparation of thesis document under the heading "Moral and the Situation of Common Sense" is to analyze the creative artworks to describe the content. To make understanding the virtue and goodness by reflecting on the moments of life from the past in childhood, with current events considered. The standard of assessment for judging the morality or wrongdoing evolves according to the growth and moves by state of society and age. If you compare it by using color, there is only "white" and "black" in childhood memories. It is a straightforward to understand whichever is wrong or right. What type of person is good or bad manner. When the time passed and growth, then we found that the world is filled with "gray". Ambiguity is difficult to judge. I take these issues to analyze in details, then create the concept of visual arts creation by using an instantly realistic painting style. From the familiar reality in everyday life, to communicate the current events that conflict with ideas. The sense of childhood, the bad and the good of society are expressed by the attitude and emerge in the surface and the brush in the painting.

กิตติกรรมประกาศ

ข้าพเจ้าขอน้อมรำลึกถึงพระคุณของบิดามารดา ที่คอยส่งเสริมข้าพเจ้ามาโดยตลอด ครอบครัว และคนรอบข้าง ต้องขอขอบคุณครูภูษิต วงศ์วานิชที่ส่งเสริมและแนะนำทางการเรียนและได้ชักจูงข้าพเจ้าเข้าสู่การเรียนรู้ศิลปะนับตั้งแต่ตอนเด็ก และท่าน อาจารย์ทัศนี เกตุแก้ว และอาจารย์เชี่ยวชาญทิพย์วงศ์ ครูผู้อบรมสั่งสอนและนำทางให้ชีวิตรู้จักกับมหาวิทยาลัยศิลปากร

ขอขอบคุณอาจารย์ที่ปรึกษาและควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธณฤกษ์ ทิพย์วารี ที่มีเมตตา ช่วยเหลือให้คำปรึกษาอบรมทั้งเรื่องชีวิตและศิลปะ แนะนำแนวทางการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ชุดนี้ให้กับข้าพเจ้าอย่างใกล้ชิด วันนีศิลปะก็คือชีวิตและจุดหมายการดำรงชีวิตของข้าพเจ้า ขอขอบคุณท่านอาจารย์ทุกท่านที่คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ และภาควิชาจิตรกรรม ผู้มีส่วนร่วมที่ได้เป็นแรงผลักดันการสร้างสรรค์ผลงานให้วิทยานิพนธ์ชุดนี้สำเร็จลุล่วงในทุกประการ และหวังว่าคงเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจศึกษาไม่มากก็น้อย

อานนท์ เลิศพูลผล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญรูปภาพ.....	ซ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของโครงการ.....	1
ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์.....	3
สมมติฐานของการศึกษา.....	3
ขอบเขตการศึกษา.....	3
ขั้นตอนของการศึกษา.....	4
วิธีการศึกษา.....	4
แหล่งข้อมูล.....	4
อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์.....	5
บทที่ 2 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ผลงาน.....	6
ทัศนคติเกี่ยวกับการสร้างสรรค์.....	6
อิทธิพลจากแรงบันดาลใจในสังคมปัจจุบัน.....	7
อิทธิพลและความบันเทิงใจในศิลปกรรม.....	9
อิทธิพลและความบันเทิงใจจากพุทธศาสนา.....	19
บทที่ 3 รูปแบบและวิธีการในการสร้างสรรค์.....	23
วิธีการสร้างสรรค์ผลงาน.....	23

การกำหนดแนวเรื่องและรูปแบบในงานจิตรกรรม.....	23
ทัศนธาตุที่ใช้ในการสร้างสรรค์.....	24
เทคนิควิธีการในการสร้างสรรค์ผลงาน.....	25
การสื่อสารความหมายด้วยเทคนิคทางจิตรกรรม.....	28
บทที่ 4 การดำเนินการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์.....	34
การสร้างสรรค์และการพัฒนาผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1	34
การสร้างสรรค์และการพัฒนาผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2	40
การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์.....	45
บทที่ 5 บทสรุป.....	62
รายการอ้างอิง	64
ประวัติผู้เขียน.....	66

สารบัญรูปภาพ

ภาพที่ 1	Vincent van Gogh, Couple in the Park, Arles, 1888, 73 x 92 cm, Oil on canvas, Courtesy of Private Collection/The Bridgeman Art Library	11
ภาพที่ 2	Henri Matisse, Nude in an armchair, 1926, 74.3x55.6 cm, Oil on Canvas	11
ภาพที่ 3	Eric Fischl , The Raft, 2007, Oil on linen, 132 x 152 cm.....	12
ภาพที่ 4	Yue Minjun, Big Swans, 2003, Oil on canvas, 200 x 280 cm	13
ภาพที่ 5	Marlene Dumas, Leo, 2001, Watercolour and gouache on paper, 66.4 x 50.2 cm	13
ภาพที่ 6	Gustave Courbet, Stone Breakers, 1849, Oil on canvas, 165 x 257 cm	14
ภาพที่ 7	Honore Daumier, The Third-Class Carriage, 1862-1864, Oil on canvas, 65.4 x 90.2 cm	15
ภาพที่ 8	ปรียวิศว์ นิลจุลกะ, You are under arrest - you have the right to remain silent. Anything you say can and will be used against you in a court of law, 2556, ขนาด 135 x 160 ซม., เทคนิค สีอะคริลิกบนผ้าใบ	16
ภาพที่ 9	ลำพู ก้านเสนาะ, ฉันทวงฉันทวงฉันทมาทางคืน, 2013, oil on canvas, 200x250 cm	17
ภาพที่ 10	วสันต์ สิทธิเขตต์, หารับใช้วันนี้, 2010, Acrylic on canvas, 200 x 300 cm	17
ภาพที่ 11	Andreas Englund, Flying, 2012, oil on canvas, 100 x 140 cm	18
ภาพที่ 12	ภาพตัวอย่างเด็กและหน้ากากเป็นข้อมูลต้นแบบ	24
ภาพที่ 13	ภาพร่างจากความคิดอย่างฉับพลัน	25
ภาพที่ 14	ตัวอย่างภาพร่างกำหนดทิศทางด้วยรูปร่าง	26
ภาพที่ 15	ตัวอย่างภาพถ่ายและภาพร่างโดยอาศัยต้นแบบ	26
ภาพที่ 16	ตัวอย่างการสร้างภาพในผลงานจริง	26
ภาพที่ 17	ตัวอย่างภาพการสร้างค่าน้ำหนักโดยรวม	27

ภาพที่ 18	ตัวอย่างการลงสีรูปทรงและพื้นที่ว่าง.....	27
ภาพที่ 19	ตัวอย่างการเก็บรายละเอียดความเหมือนจริงในส่วนที่ต้องการขับเน้นเนื้อหา.....	27
ภาพที่ 20	ใช้พู่กันเล็กลากเส้นด้วยสีอะคริลิก	28
ภาพที่ 21	ลากเส้นจากประสาทสัมผัส	29
ภาพที่ 22	ใช้แปรงใหญ่ทาด้วยหมึกจีนละลายน้ำ	29
ภาพที่ 23	สร้างบรรยากาศของภาพโดยรวมด้วยค่าน้ำหนักเทา	30
ภาพที่ 24	ใช้แปรงทาทับด้วยน้ำมันลินสีดผสมกับลิกวิน(liquin)	30
ภาพที่ 25	ใช้สีชอล์กแท่งสีขาววาดทับลงไปเพื่อระบายรายละเอียดคน	31
ภาพที่ 26	ใช้เกรียงตีสีน้ำมันผสมกับลิกวิน(liquin)	31
ภาพที่ 27	ระบายสีน้ำมันเป็นช่องตามเส้นที่กำหนดไว้ด้วยสีหนา	32
ภาพที่ 28	ร่างภาพเด็กด้วยดินสอแล้วระบายสีน้ำมันโดยใช้สีบาง.....	32
ภาพที่ 29	ผสมสีน้ำมันกับน้ำมันลินสีดแล้วระบายด้วยสีบางเป็นชั้นๆ	33
ภาพที่ 30	ระบายสีภาพเด็กและพื้นหลังด้วยสีบางเป็นชั้นๆจนเสร็จสมบูรณ์	33
ภาพที่ 31	ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 1.....	35
ภาพที่ 32	ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 2.....	35
ภาพที่ 33	ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 3.....	36
ภาพที่ 34	ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 4.....	36
ภาพที่ 35	ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 5.....	37
ภาพที่ 36	ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 6.....	37
ภาพที่ 37	ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 7.....	38
ภาพที่ 38	ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 8.....	38
ภาพที่ 39	ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 9.....	39
ภาพที่ 40	ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 1.....	41
ภาพที่ 41	ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 2.....	41

ภาพที่ 42	ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 3.....	42
ภาพที่ 43	ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 4.....	42
ภาพที่ 44	ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 5.....	43
ภาพที่ 45	ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 6.....	43
ภาพที่ 46	ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 7.....	44
ภาพที่ 47	ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 8.....	44
ภาพที่ 48	ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1.....	47
ภาพที่ 49	ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2.....	48
ภาพที่ 50	ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 3.....	49
ภาพที่ 51	ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4.....	50
ภาพที่ 52	ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 5.....	51
ภาพที่ 53	ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 6.....	52
ภาพที่ 54	ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 7.....	53
ภาพที่ 55	ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 8.....	54
ภาพที่ 56	ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 9.....	55
ภาพที่ 57	ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 10.....	56
ภาพที่ 58	ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 11.....	57
ภาพที่ 59	ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 12.....	58
ภาพที่ 60	ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 13.....	59
ภาพที่ 61	ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 14.....	60
ภาพที่ 62	ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 15.....	61

บทที่ 1

บทนำ

คุณธรรมเป็นสิ่งที่ปัญหา เมื่อเราใช้เหตุผลวิเคราะห์ดูความเชื่อของสังคมเกี่ยวกับคุณธรรม เรามักเกิดความสงสัยว่าสิ่งที่สังคมถือว่าเป็นคุณธรรมนั้นเป็นคุณธรรมจริงหรือไม่ นอกจากนั้นเรายังเห็นว่า “คุณธรรม” เป็นคำหนึ่งที่กำลังถูกท้าทายให้มีความหมายต่างๆกันออกไป จนเราลองนึกว่าคุณธรรมคืออะไรแน่ การดำเนินชีวิตเพื่อทำความเข้าใจถึงความหมายของคำว่า “คนดี” และ “ความดี” วนเวียนอยู่ในความคิดจนเป็นสาระหลักของข้าพเจ้าที่พยายามจะเข้าใจและตีความในทุกๆอย่างที่เราประสบพบเจอ หากแต่เมื่อยิ่งเจริญเติบโตได้เรียนรู้ชีวิตก็ทำให้ได้เข้าใจถึงสภาวะบางอย่างว่า เราไม่อาจจะนิยามหรือให้คำจำกัดความถึงความถูกต้องดีชั่วได้อย่างตรงไปตรงมา ความดีที่เคยเข้าใจ ณ พื้นที่หนึ่ง อาจไม่ใช่เรื่องที่ดีเลยของหลายๆพื้นที่ หรือในยุคหนึ่งสิ่งที่เคยยึดถือว่าเป็นคุณธรรมมาตั้งแต่สมัยบรรพบุรุษ ก็อาจไม่ได้มีความสำคัญอะไรเลยเมื่อเวลาผ่านไป จากการเรียนรู้นี้อาจพูดได้ว่า ความดีคุณธรรมที่ค้นหา ก็มีการเคลื่อนที่ตลอดตามสังคมและยุคสมัย ข้าพเจ้าจึงจำกัดประเด็นในการศึกษาอยู่ที่สองสิ่งนี้คือ เริ่มจากสังคมที่อาศัยได้รับการเลี้ยงดูเจริญเติบโตก็คือ สังคมไทย วิถีชีวิต พฤติกรรมมนุษย์ที่ใกล้ชิดน่าจะสามารถทำความเข้าใจได้ง่ายกว่าคนจากพื้นที่อื่นๆ สังคมทุกสังคมมีทั้งความดีและความไม่ดี สังคมไทยก็เช่นเดียวกัน มีลักษณะความประพฤติ ประเพณี วัฒนธรรม และอื่นๆ เรียนรู้จากภาษาพูดภาษากายว่าการแสดงออกต่างๆหมายความว่าอย่างไร รูปแบบของคุณธรรมในสังคมไทยก็มีความเฉพาะของพื้นที่ มีขีดจำกัดมาตรฐานความสมบูรณ์อยู่ และอีกสิ่งหนึ่งคือยุคสมัย อาจหมายถึงเวลา เป็นประเด็นสำคัญยิ่งในการตั้งคำถามเรื่องราวต่างๆ จุดเริ่มต้นนั้นคือตั้งแต่เราเกิดจนถึงปัจจุบัน ความเข้าใจถึงความดีตั้งแต่เด็กจนโตเปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา หรือหากมองย้อนไปอีกคือรุ่นของพ่อแม่ปู่ย่าตายายก็จะเจอค่านิยมด้านคุณธรรมอีกแบบหนึ่ง นี่คือการเคลื่อนที่ไปตามเวลา ซึ่งมาตรฐานนั้นคงวัดไม่ได้ด้วยกฎหมายเพียงอย่างเดียว หากแต่ต้องใช้กฎศีลธรรม จริยธรรม ควบคู่ไปด้วยกับช่วงชีวิตแต่ละวัยที่เราเจริญเติบโต

ความเป็นมาและความสำคัญของโครงการ

การสร้างสรรคีวิตยานิพนธ์โครงการนี้เกิดขึ้นจากความสงสัยและตั้งคำถามในการใช้ชีวิตประจำวัน ถึงความหมายของ “คุณธรรม” หรือ “คนดี” ซึ่งมีความขัดแย้งอย่างรุนแรงในสำนักแห่งตัวตนและสภาวะจิต กล่าวคือ แต่อดีตครั้งยังเยาว์วัย มนุษย์มีความเข้าใจเหตุผลในความเหมาะสมของความถูกต้อง จากบรรทัดฐานของสังคมและการถ่ายทอดปลูกฝัง การอบรมเลี้ยงดูจะเป็นตัวตัดสินความดีชั่วที่ได้พบเจอ อันจะเป็นไปตามบรรยากาศสภาพแวดล้อมของมนุษย์เหล่านั้น ซึ่ง

สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามความเจริญเติบโตและประสบการณ์ใหม่ๆ อันขึ้นอยู่กับสังคมที่อาศัยอยู่ ประสบการณ์จากการปรับตัวจะช่วยให้ความเข้าใจในเหตุผลของความถูก ผิด เป็นไปตามความเหมาะสมของสภาวะแห่งตัวตน นั่นคือเงื่อนไขที่ได้รับรู้เมื่อครั้งเป็นเด็กถูกเปลี่ยนไป อาจเปรียบเทียบตัดสินเรื่อง “ดี” และ “ชั่ว” แทนด้วยการใช้สี โลกในวัยเด็กคงมีแค่สี “ขาว” และ “ดำ” เท่านั้น ไม่มี ความสลับซับซ้อนหรือเข้าใจยาก เข้าใจความถูกผิดได้อย่างง่ายๆ แต่ประสบการณ์ที่ผ่านในชีวิตก็ทำให้รู้ว่า โลกไม่ได้มีเพียงแค่ขาวกับดำ แต่กลับเต็มไปด้วย “เทา” แทรกอยู่ทุกๆ ขณะของชีวิต ไม่สามารถ แยกออกไปได้ คือสภาวะที่เราไม่สามารถตัดสินหรือชี้ชัดได้ถึงความถูกผิด ดีชั่ว เรื่องที่ทำได้และทำ ไม่ได้ แต่เป็นเรื่องที่ควรทำ หรือ ไม่ควรทำ หากเปรียบกับภาพยนตร์ ตอนเด็กสุด ภาพยนตร์ที่เริ่มดูก็ คงเป็นพวกการ์ตูน, สัตว์ประหลาด ตัวร้ายก็คือสัตว์ประหลาด, ปศาจต่างๆ พระเอกก็เป็นซูเปอร์ฮีโร่ แต่งชุดชัดเจน เราสามารถแบ่งแยกความดีกับความชั่วได้ชัดเจนมาก โตขึ้นมาซูเปอร์ฮีโร่ มีเนื้อเรื่อง มีการผูกเรื่องยาวขึ้น ก็ยังคงแบ่งแยกได้ชัดเจน โตขึ้นอีกภาพยนตร์แอ็คชั่น (action) ภาพยนตร์ทริลเลอร์ (thriller) ภาพยนตร์ฆาตกรรมสยองขวัญต่างๆ ที่เริ่มมีการนำเสนอชีวิตของฝ่าย ตัวร้าย มีที่มาที่ไปให้คนดูมีโอกาสได้เข้าใจตัวร้ายมากขึ้น เข้าใจปมและสาเหตุที่ทำให้คนๆ นั้น กลายเป็นคนร้าย ซึ่งทำให้เราพอเข้าใจเหตุผลว่าคนที่เป็นตัวร้ายในเรื่องก็มีเหตุผล มีเหตุแห่งการ กระทำ ไม่ใช่แค่ไล่ทำลายตีกันอย่างสัตว์ประหลาดในคาคุเรนเจอร์หรือไอ้มดแดง ต่อมาก็คือในกลุ่มที่ เริ่มให้ตัวร้ายเป็นตัวดำเนินเรื่องหลัก ซึ่งให้เราเห็นถึงเหตุผลของการกระทำสิ่งที่ไม่ดีโดยหาเหตุผลดีๆ บางอย่างมาลบล้าง ไฟท์คลับ (Fight club) ตอนจบที่ตีกระเบิดเข้าพเจ้าไม่ได้สนความถูกต้องแล้ว กลับ ดีใจที่จบแบบนั้น ผู้กำกับต้องคิดสถานการณ์ที่ทำให้เราเริ่มแบ่งแยกระหว่าง คนดี-คนเลว หรือ ความ ดี-ความชั่ว ได้ยากก่อนจะเข้าใจได้ว่า “ตัวร้ายคือพระเอก” สุดท้ายขอยกกลุ่มภาพยนตร์ชีวิต (Drama) และภาพยนตร์ที่ดูยากต่างๆ เรื่อง ทราฟฟิก (Traffic, 2000) ขอยกขึ้นมาเพียงจุดเล็กๆ ในภาพยนตร์ ไมเคิล ดักกลาส (Michael Douglas) เป็นตัวหลักในการกวาดล้างยาเสพติดในเรื่อง ทุกอย่างที่เขาทำ กำลังไปได้ดี แต่แล้วเมื่อรู้ว่าลูกเขาเองก็เสพยา ทุกอย่างก็จบ เขายอมแพ้กับการพยายามกวาดล้าง อีกเรื่องคือ อัศวินรัตติกาล (The dark knight, 2008) ฮาเวี เดนธ์ (Harvey Dent) คือแบบอย่างของ คนดีที่สุดท้ายกลายเป็นคนเลว ประเด็นไม่ใช่เรื่องของคนร้ายอีกต่อไป ไม่ใช่คำถามที่ว่า “คนร้ายจะ เป็นคนดีได้เมื่อไหร่?” กลับตรงกันข้าม “คนดีจะเป็นคนดีได้ถึงเมื่อไหร่?” ต่างหาก “คนดีต้องเป็น อย่างไร?” “คนดีต้องดีตลอดเวลาหรือไม่?” “คนดีทำอะไรไม่ดีได้หรือไม่?” ย้อนสู่คำถามที่เราไม่เคยคิด ว่ามันยากมาก่อน คำถามที่ถ้ามีใครถามตอนที่เราเป็นเด็กเราคงตอบแบบไม่ต้องคิดว่า ไอ้มดแดง คาคุ เรนเจอร์ แบทแมน อุลตร้าแมน สไปเดอร์แมน คงตอบได้ง่ายกว่านี้ถ้าเราเป็นเด็กมากกว่านี้ที่ว่า “คนดีคืออะไร?”

ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์

ข้าพเจ้านำเสนอผลงานโดยใช้แนวทางเหมือนจริงจากรูปทรงคน ทิวทัศน์ในชีวิตประจำวันที่สามารถรับรู้และเข้าใจร่วมกันได้ ข้าพเจ้ามีความมุ่งหมายเพื่อที่จะศึกษารูปแบบของการถ่ายทอดผลงานศิลปะ อันเกิดขึ้นจากทัศนคติที่มีอยู่ภายในตามเนื้อหาแรงบันดาลใจดังกล่าวมาข้างต้น ในอันที่จะสำแดงรูปธรรมแห่งสภาวะจิตนี้ ให้อยู่ภายใต้เงื่อนไขการควบคุมด้วยหลักของสุนทรียศาสตร์ ที่ให้ผลฉับพลันทางความรู้สึกในความงามด้านทัศนศิลป์ และสามารถให้แง่คิดต่อการสำรวจความคิดของผู้ชมผลงาน ให้มีมุมมองที่ดีต่อสังคม เกิดการเข้าใจที่เป็นไปอย่างธรรมชาติในการดำเนินชีวิต สามารถแบ่งเป็นหัวข้อได้ดังนี้

1. นำเสนอ บริบท หรือสถานการณ์ที่กระตุ้นให้ผู้ชมตีความ ถึงความถูกผิดทั้งในกฎหมาย และในกฎศีลธรรม ที่มีความไม่แน่นอน
2. เปรียบเทียบความไม่สมบูรณ์แบบของความดี กับความไม่สมบูรณ์ของจิตกรรม เพราะด้วยทั้งสองอย่าง มีมาตรฐานของความสมบูรณ์และการเคลื่อนที่ที่แตกต่างกัน
3. บันทึกความประทับใจที่มีต่อสถานการณ์หรือเหตุการณ์ในสังคมและข่าวสารที่ผู้คนให้ความสนใจ ซึ่งมีประเด็นแง่คิดในเรื่องความดีคุณธรรม ด้วยกระบวนการทางจิตกรรม
4. ศึกษาวิจัยและแสดงออกทัศนคติของข้าพเจ้าที่มีต่อสังคมเพื่อถ่ายทอดสภาวะความคลุมเครือของความถูก ผิด ดี ชั่วด้วยหลักสุนทรียศาสตร์

สมมติฐานของการศึกษา

1. เมื่อตระหนักว่าปัญหาของความวุ่นวายในสังคมนั้นเกิดจากการขาดคุณธรรม จึงนำมาสู่สมมติฐานด้านความคิด คือ การคิดในลักษณะของการตั้งคำถามและพิจารณาเหตุการณ์ในสังคม ซึ่งสามารถชักนำให้ผู้ดูตระหนักหรืออุกคิดเกี่ยวกับคุณธรรมได้มากน้อยเพียงใด
2. การนำเสนอในรูปแบบเหมือนจริง จากสถานการณ์ในชีวิตประจำวันด้วยมุมมองธรรมดาทั่วไป แล้วนำมาประกอบจัดสร้างรูปทรงหรือบิดเบือนจากความจริงไปเพียงเล็กน้อย แล้วใช้การแสดงออกเป็นหลัก จะสามารถกระตุ้นให้เห็นถึงสาระในภาพแล้วสอดคล้องรองรับกับแนวความคิดได้หรือไม่
3. การควบคุมทัศนธาตุของรูปแบบศิลปะฉับพลัน สามารถส่งผลให้เห็นถึงความเข้มข้นของความรู้สึกที่มีอยู่ภายใน ในลักษณะต่างๆได้

ขอบเขตการศึกษา

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ความประทับใจและสะท้อนใจจากเหตุการณ์ในสังคมไทยที่มีความเฉพาะเจาะจงทั้งสถานที่ บุคคล และวัตถุสิ่งของ โดยใช้แนวความคิดที่ตั้งคำถามเกี่ยวกับคุณธรรม

เป็นเนื้อหาหลักในการสร้างสถานการณ์ เพื่อข้บเน้นให้เห็นบริบทของความ ถูก ผิด ดี เลว ควรทำ หรือ ไม่ควรทำ

2. ขอบเขตด้านรูปแบบ ทำการศึกษาทฤษฎีทัศนธาตุจากรูปแบบผลงานศิลปะร่วมสมัย โดยเฉพาะศิลปะฉบับปล้น(Expressionism) และศิลปะสำนิยม(Realism) เป็นเครื่องมือในการแสดงออก การศึกษาวิจัยสร้างสรรค์ผลงานศิลปะจะแสดงออกมาด้วยลักษณะแนวทางเหมือนจริงแบบฉบับปล้น ที่กระบวนการถ่ายทอดทางจิตกรรมจะเป็นสิ่งสำคัญเหนือความคิดและเรื่องราวเนื้อหา

3. ขอบเขตด้านเทคนิค เทคนิคในการสร้างสรรค์อาจจะมีการพัฒนาให้ใช้ร่วมกับเทคนิคอื่นๆ ซึ่งจะเป็นไปตามความเหมาะสมในเนื้อหาของการวิจัย ซึ่งจะให้ความสำคัญกับศึกษาค้นหากระบวนการทางจิตกรรมคือสีน้ำมัน สีอะครีลิค และการวาดเส้นเป็นหลัก

ขั้นตอนของการศึกษา

1. ศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากสถานที่จริง โดยการสัมภาษณ์ จดบันทึก และบันทึกภาพถ่าย
2. ค้นหาวัสดุและทดลองเทคนิคที่จะใช้ในการสร้างสรรค์
3. นำองค์ความรู้และข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์สร้างแบบร่างความคิด
4. การปฏิบัติงาน ขยายแบบร่างความคิด ตามขนาดจริงและสัดส่วนที่เหมาะสม

วิธีการศึกษา

1. ศึกษาข้อมูลจากแนวความคิดและแรงบันดาลใจ
2. วิเคราะห์ข้อมูล
3. ทดลองเทคนิคขั้นพื้นฐาน
4. เขียนแบบร่าง 2 มิติ พร้อมสังเคราะห์และสรุปแบบร่าง
5. ขยายแบบร่าง 2 มิติ (ผลงานจริง)
6. เขียนสรุปรายงานวิจัยเป็นเอกสาร
7. เผยแพร่ผลงานที่เสร็จสมบูรณ์และเขียนบทความวิชาการ

แหล่งข้อมูล

ภาพยนตร์, สื่อศิลปะ, สื่อบัตร, ทฤษฎีต่างๆ, ธรรมะ
 ภาพถ่ายคน, วัตถุ, ทิวทัศน์
 ประสบการณ์ตรง เช่น การออกไปวาดภาพจากสถานที่จริง วาดคน, วัตถุจากแบบจริง
 หอศิลป์, แกลเลอรี่, นิทรรศการ

อุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์

กล้องถ่ายรูป, สมุดบันทึก, ภาพถ่าย, วัตถุจริง

คอมพิวเตอร์ (อินเทอร์เน็ต)

เฟรมผ้าใบ, สีน้ำมัน, สีอะคริลิก, สีน้ำ, หมึกจีน, แปรงฟู่กัน

ปากกา, ดินสอ, สีชอล์คแท่ง, ยางลบ

บทที่ 2

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ผลงาน

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ของข้าพเจ้า ได้รับแรงบันดาลใจจากการตั้งคำถามถึงเรื่อง “คุณธรรม” ในสังคมไทย โดยการสำรวจความรู้สึกที่มีต่อเหตุการณ์และประสบการณ์ต่างๆ ซึ่งก่อให้เกิดเป็นความลังเลไม่แน่ใจ คลุมเครือในความถูกผิดชั่วทั้งในทางกฎหมายและกฎศีลธรรม จึงนำไปสู่การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมสองมิติ บทนี้เป็นการนำองค์ประกอบต่างๆ ทั้งในด้านของประสบการณ์การทำงาน และในด้านของข้อมูล ที่สามารถนำมาสนับสนุนในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรม ต่างๆ นำมาวิเคราะห์ เช่น แนวคิดทางพุทธศาสนา ปรัชญา ประวัติศาสตร์ศิลป์ ที่ข้าพเจ้า เห็นว่ามีความเกี่ยวข้องส่งเสริมซึ่งกันและกัน รายละเอียดต่างๆ จะสามารถศึกษาได้ดังต่อไปนี้

ทัศนคติเกี่ยวกับการสร้างสรรค์

ศิลปะไม่ใช่การเลียนแบบธรรมชาติ (Art Isn't Imitation of Nature) เมื่อพูดถึงธรรมชาติ เราหมายถึงสิ่งที่ปรากฏให้เห็นได้ในโลกหรือนอกโลก ถ้าเราจะหาความแตกต่างของความงามระหว่างภาพเขียนทิวทัศน์จริงๆ แล้ว เราก็คงจะพบว่ามีความแตกต่างกันแน่นอน อะไรเล่าคือความแตกต่างอันนั้น ศิลปินได้ทำอะไรลงไปในภาพจึงทำให้เกิดความแตกต่างขึ้น เมื่อศิลปินเขียนภาพทิวทัศน์ เขาไม่ได้มีเจตนาที่จะแสดงหรือบรรยายรูปลักษณ์ของทิวทัศน์ เขาต้องการบอกอะไรบางอย่างเกี่ยวกับทิวทัศน์นั้น ซึ่งอาจหมายถึงอารมณ์ หรือการสัมผัสผัสในลักษณะใดลักษณะหนึ่งที่ผู้ดูจะมีส่วนร่วมกับเขา เมื่อศิลปินได้พบอะไรบางอย่างในทิวทัศน์นั้น เขาต้องการจะสื่อสารสิ่งนั้นไปยังผู้ดู และสิ่งที่เขาพบเป็นของใหม่ที่ไม่มีใครเคยพบหรือมีความเป็นต้นแบบมากเท่าไร ผลงานนั้นก็ยังมีคุณค่าควรแก่การยกย่องมากขึ้นเท่านั้น ทั้งนี้หมายถึงว่า ศิลปินผู้นั้นจะต้องมีความสามารถในการค้นพบความหมาย และมีความสามารถในการแสดงออก ซึ่งจะต้องรวมทั้งความชำนาญในด้านเทคนิคด้วย จึงจะทำให้ผลงานนั้นสื่อความหมายไปยังคนอื่นๆ ได้อย่างชัดเจนและมีประสิทธิภาพ ถ้าศิลปะเป็นเพียงการเลียนแบบหรือการบันทึกรูปของสิ่งที่เห็นในธรรมชาติ การเขียนภาพได้เหมือนหรือใกล้เคียงธรรมชาติที่สุด ก็คงจะเป็นงานที่ดีมีคุณค่ามากที่สุด และเราคงต้องยอมแพ้ก้องถ่ายรูป ปล่อยให้ภาพถ่ายได้รับรางวัลชนะเลิศไปทุกครั้งที่มีการประกวดงานศิลปะ แต่ที่จริงแล้วไม่ใช่เช่นนั้น ภาพถ่ายทั่วไปไม่เป็นศิลปะพอที่จะแทนที่งานศิลปะได้ เพราะศิลปะไม่ใช่การเลียนแบบธรรมชาติ¹

¹ ศาสตราจารย์เกียรติคุณชูลัด นิมเสมอ, *องค์ประกอบของศิลปะ*, (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์อมรินทร์, 2553), 15.

การสร้างสรรคผลงานจิตรกรรมของข้าพเจ้าเกิดจากการประกอบสร้างสถานการณ์ขึ้นใหม่จากประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน ที่มีผลกระทบจิตใจจนก่อเกิดเป็นการตั้งคำถามแล้วจินตนาการต่อถึงสภาวะการต่างๆจากภาพที่อ้างอิงต้นแบบในชีวิตจริง ทั้งคน วัตถุ และทิวทัศน์ ซึ่งล้วนแต่ต้องการความเหมือนจริงตามสัมผัสทางตาทั้งจากต้นแบบจริงหรือภาพถ่าย เมื่อภาพถ่ายเข้ามามีอิทธิพลอย่างมากชีวิตของผู้คนในปัจจุบัน การถ่ายรูปทำได้เร็วและง่ายขึ้นมาก จึงเป็นข้อมูลสำคัญที่ส่งผลต่อการสร้างสรรคงานจิตรกรรม แต่นั่นไม่อาจใช่เป้าหมายในการสร้างสรรค จะทำอย่างไรที่จะไม่ให้ภาพจิตรกรรมของข้าพเจ้าเป็นแค่การลอกรูปถ่ายที่รับรู้จากประสาทสัมผัสทางสายตาแล้วถ่ายทอดผ่านมือ หากแต่ต้องทำความเข้าใจอย่างลึกซึ้งถึงเนื้อหาที่เลือกเป็นต้นแบบบวกกับพลังของอารมณ์ความรู้สึกในตัวตน เพียงภาพทิวทัศน์ปกติธรรมดา ก็จะไม่เป็นเช่นเดิมเหมือนการลอกแบบ กระบวนการทางจิตรกรรมจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่ต้องทดลองค้นหาจนสามารถถ่ายทอดให้เห็นความคิดจิตใจออกมาได้อย่างเป็นธรรมชาติ ดังนั้นความสำคัญจึงอยู่ที่การหาความสัมพันธ์ที่ลงตัวของเรื่องราวเนื้อหาที่เลือก กับเทคนิควิธีการทางจิตรกรรม ซึ่งต้องมีความยืดหยุ่นปรับตัวเข้าหากันอย่างพอดี

อิทธิพลจากแรงบันดาลใจในสังคมปัจจุบัน

ตั้งแต่เยาว์วัยจนปัจจุบัน มนุษย์ทุกคนล้วนมีความแตกต่างทางใจและทางกายกันทั้งสิ้น สภาพแวดล้อมการอบรมเลี้ยงดูก็ถูกปลูกฝังและสั่งสอนมาในความเชื่อความเข้าใจที่แตกต่างกัน ความรู้แบบแผนค่านิยมต่างๆล้วนแต่เริ่มจากการถ่ายทอดโดยบุคคลใกล้ชิดคือ พ่อแม่สั่งสอนลูก จากสอนภายในครอบครัว จนกลายเป็นชุมชนหมู่บ้าน แพร่ขยายจนกลายเป็นสังคม ซึ่งจะเห็นได้ว่าคือการค่อยๆก้าวออกไปจากสถาบันเล็กๆ ไปพบเจอประสบการณ์ที่ใหม่ที่ไม่อาจหาซื้อสรุปได้ชัดเจนเหมือนเช่นที่พ่อแม่ปู่ย่าตายายพี่น้องเคยอบรมหรือปลูกฝังค่านิยมให้แก่เรา หากแต่ประสบการณ์ใหม่ๆจะนำพาไปสู่คำถามมากมายให้ชวนนึกสงสัย วิธีการที่ง่ายตายและไม่ซับซ้อนอะไรเลยก็คือหากสงสัยสิ่งใดก็เพียงแค่ออกไปก็จะหายสงสัยและได้ความรู้กลับมา เช่น อันนี้ทำได้ไหมครับพ่อ อันนี้ทำแล้วดีไหมครับแม่ ทำไมคนถึงทำแบบนี้กันครับตา ทำไมคนนั้นทำแบบนี้ได้ครับยาย ฯลฯ เป็นต้น คำตอบที่ได้ก็จะเป็นชุดความคิดขนบธรรมเนียมความเชื่อ ค่านิยมรวมถึงความศรัทธาของคนคนนั้น ถ่ายทอดสู่เราโดยอัตโนมัติเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันที่จะอยู่ร่วม หากแต่มนุษย์ล้วนแต่ต้องเติบโตขึ้นแล้วก้าวเดินไปทำความเข้าใจเรียนรู้ในชีวิตด้วยตนเอง วิธีการดังกล่าวนั้นคงไม่เพียงพอเป็นเพียงทางหนึ่งในการค้นหาคำตอบที่ต้องเลือกใช้ไปตามกาลเทศะ ซึ่งในยุคสมัยที่ข้าพเจ้าเติบโตขึ้นมาปฏิเสธไม่ได้เลยว่าช่องทางการค้นคว้าข้อมูลที่หลากหลายด้วยตนเอง การสื่อสารที่สะดวกสบาย ข่าวสารที่แทบไม่ต้องชวนขวยก็ไม่ให้เสพหรือรับเข้ามาอย่างเหลือใช้ สื่อที่มีอยู่อย่างมากมายมีบทบาทสำคัญมากต่อการ

ก่อให้เกิดความบังเอิญ สามารถควบคุมหรือเปลี่ยนทัศนคติในการมองโลกและผู้คน โดยจากการตั้งข้อสังเกต การสื่อสารข่าวในประเทศไทยกระแสต่างๆ มักจะเป็นไปในทิศทางลบ หรืออาจกล่าวได้ว่า “เลวร้าย” ไม่ว่าจะเป็นความขัดแย้งแตกแยกจนเกิดเป็นความรุนแรง การทุจริตคอร์รัปชัน การโกง การเอาเปรียบในรูปแบบต่างๆ ได้เกิดขึ้นมากมายและต่อเนื่อง ขยายตัว ขยายวง ขยายรูปแบบวิธีการมากขึ้นจนเป็นที่น่าวิตก อาชญากรรม การพนัน การใช้สารเสพติด ครอบครัแตกแยก การทำร้ายเด็ก และผู้หญิง ความเสื่อมถอยของสถาบันศาสนา ฯลฯ เหล่านี้ล้วนสะท้อนให้เห็นถึงทิศทางของการเสถียรของสังคม และน่าห่วงว่าแนวโน้มในทางไม่ดีกำลังเพิ่มขึ้นเป็นลำดับจนผู้คนจำนวนมากหันมาพูดถึงเรื่อง “เลวร้าย” อยู่เป็นประจำและค่อยๆ ลืมเลือนเรื่องราวอันเป็นความ “ดีงาม” ของสังคมไป ซึ่งมีความน่าวิตกว่าการเสถียรในลักษณะนี้จะไม่เพียงเปลี่ยนทัศนคติของแต่ละบุคคล แต่จะกลายเป็น “ค่านิยม” หลักของสังคมที่สามารถรับรู้ข่าวร้ายๆ ได้เรื่อยๆ และบั่นทอนความคิดหรือเรื่องราวดีๆ จนไม่มีอยู่ในสังคม จึงเป็นประเด็นสำคัญคือการเปลี่ยนแปลงของ “ค่านิยมทางคุณธรรม”

อะไรก็ตามที่มันผิด ถึงมันจะถูกต้อง แต่ไม่มีความถูกต้องสิ่งนั้นเราต้องถือว่าไม่ถูกต้อง สังคมไทยในยุคปัจจุบันหรือหลายปีมานี้ ค่านิยมที่ไม่ดีงามต่างๆ สิ่งที่เคยเห็นว่าเป็นเรื่องที่ดีชั่วที่เสื่อมกลับได้รับการยกย่องเชิดชู ส่วนค่านิยมที่ดี ความดีงามที่บรรพบุรุษได้ถ่ายทอดต่อกันมาโดยลำดับนั้น กลับถูกทอดทิ้งหลงลืม แล้วเห็นกันว่าเป็นสิ่งดีงาม เช่น ในสมัยก่อนคนดีคือคนที่มีศีลธรรม สมัยนี้คนดีคือคนที่มีเงิน คนมีบารมีก็หมายถึงคนที่เสียสละตนเองในทางช่วยเหลือบำบัดทุกข์ บำรุงสุขของเพื่อนมนุษย์ร่วมสังคม ทุกวันนี้คนมีบารมีคือคนที่มีอำนาจนิยมของคุณงามความดีเริ่มกลายเป็นสีเทาไปทุกขณะ อาจกลายเป็นความวิปริตทางค่านิยมของสังคมไทย ถ้าค่านิยมของสังคมวิปริตเมื่อใดแน่นอนว่า พฤติกรรมของคนในสังคมก็ย่อมวิปริตไปด้วย หลายสิ่งหลายอย่างมีความเปลี่ยนแปลงไปอย่างมากในบ้านเมืองเรา ซึ่งก่อนหน้านี้เป็นเรื่องผิดกฎหมาย ปัจจุบันนี้ถูกทำให้ถูกกฎหมายและกลายเป็นเรื่องที่ดีงามในสังคม เรื่องเหล่านี้กำลังกลายเป็นปัญหาที่ทำร้ายสังคมไทย และต่อไปสังคมไทยอาจจะยิ่งวิปริตในทางค่านิยมเพิ่มขึ้น ในบรรดาความเสื่อมทั้งหลาย ความเสื่อมทางปัญญาเป็นยอดของความเสื่อม ในบรรดาสิ่งที่มีโทษทั้งหลาย มิจฉาทิฐคือทัศนคติที่ผิดเป็นสุดยอดของสิ่งที่มีโทษ อาจกล่าวได้ว่าสังคมไทยกำลังเสื่อมทางปัญญา และก็เสื่อมทางค่านิยม หากสองสิ่งนี้เสื่อมในสังคมทางอื่นๆ อ้อมเสียไปพร้อมกันหมด จากที่กล่าวมาคือการชี้ให้เห็นถึงปัญหาเรื่อง “ค่านิยมทางคุณธรรม” ในสังคมไทย สื่อสามารถช่วยกันเปลี่ยนหรือเคลื่อนย้ายค่านิยมจากที่ผิดให้เป็นถูก จากที่ยังไม่มีให้มี

ขึ้นมาได้ นำเสนอค่านิยมที่ถูกต้อง ซึ่งจะสามารถเปลี่ยนมุมมอง ทศนคติ ความบันเทิงใจ และแนวความคิดที่ดีขึ้นให้กับสังคม²

เพราะฉะนั้นจะเห็นได้ว่าสื่อข่าวสารเป็นสิ่งที่สามารถเลือกรับเข้ามาได้ สามารถฝึกฝนที่เข้าหาแต่เรื่องที่ ดีๆได้ เช่นเดียวกันหากข้าพเจ้าต้องการหาคำตอบก็ควรเลือกใช้คำถามกับบุคคลที่ควรค่าแก่คำถามนั้น อาจจะได้ในสิ่งต้องการหรือไม่ต้องการก็ได้ แต่แน่นอนว่าจะได้ในสิ่งที่เป็ประโยชน์ หากต้องการสร้างความคิดเรื่องคุณธรรมให้เกิดขึ้นแต่ละคน ก็ต้องเริ่มจากการสั่งสอนค่านิยมอันดีงามให้แก่กัน เพราะคุณธรรมไม่อาจเกิดขึ้นได้เองหากไม่ได้รับการอบรมสั่งสอน

อิทธิพลและความบันเทิงใจในศิลปกรรม

การสร้างสรรคผลงานทุกศาสตร์ทุกแขนงแน่นอนว่าจะต้องได้รับอิทธิพลจากผู้สร้างสรรคก่อนหน้าที่มีมาอย่างยาวนาน ทุกส่วนล้วนถูกถ่ายทอดออกมาในขณะที่ทำงานหรือกระบวนการคิด อาจเกิดจากความตั้งใจหรือเกิดขึ้นโดยบังเอิญ จึงเป็นความจำเป็นอย่างมากที่จะต้องเรียนรู้ประวัติศาสตร์แล้ววิเคราะห์ให้ไตร่ตรองถึงที่มา เพื่อสามารถประยุกต์เข้าใช้กับตัวเองได้อย่างเหมาะสมกับจิตความชอบให้ เป็นไปอย่างธรรมชาติ โดยไม่ใช่ว่าการลอกเลียนแบบ โดยข้าพเจ้าขอยกตัวอย่าง ลัทธิทางศิลปะและ ศิลปินบางท่าน ที่ส่งอิทธิพลอย่างมากต่อการสร้างสรรค แบ่งได้เป็นสองส่วนคือ 1.การศึกษาจากรูปแบบ 2.เนื้อหา ดังต่อไปนี้

1. การศึกษาจากรูปแบบ

เพราะมนุษย์แต่ละคนนั้นมีทั้งความเหมือนและความต่าง หากพูดถึงภาพรวมของชีวิตนั้น กล่าวได้ว่า มนุษย์ก็มีความต้องการเหมือนกันกับสิ่งมีชีวิตอื่นๆบนโลก คือ รักสุขเกลียดทุกข์ กล่าวขียน นั้นหมายความว่าโดยรวมแล้วมนุษย์ทุกคนย่อมมีความเหมือนกันมากกว่าความแตกต่าง แต่เมื่อสังเกต รายละเอียดในแต่ละบุคคล จะพบว่าไม่มีสิ่งใดเหมือนกันเลยแม้แต่คนเดียว การดำเนินชีวิต กิจกรรม การแสดงออก แนวความคิด ฯลฯ จิตกรรมเป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งจากหลากหลายวิธีการเพื่อ สร้างสรรคผลงานศิลปกรรม มีลักษณะเฉพาะที่ถูกสร้างขึ้นจากศิลปินแต่ละท่านตามแต่แนวทางจน กลายเป็นอัตลักษณ์ ส่งอิทธิพลถึงกันตลอดเวลา แต่ไม่มีทางที่จะสามารถทำซ้ำให้เหมือนกันอย่าง สมบูรณ์ได้อย่างแน่นอน เช่น ดินสอ ขนาดของพู่กัน หรือแม้ว่าจะเป็นกิจกรรมที่สร้างจากสีชนิด เดียวกัน หากแต่เพียงการเลือกที่จะใช้สีใดมาผสมกัน ก็มีความแตกต่างกัน เป็นต้น เหล่านี้ชี้ให้เห็นว่า จิตของคณนั้นแตกต่างกันและเป็นลักษณะเฉพาะเจาะจงของจิตกรรมที่จะมีเพียงขึ้นเดียว

เหมือนกับการไปถามบ๊อบ ดีแลนว่า ใช้กีตาร์ยี่ห้ออะไร ต่อให้รู้ก็ไม่ได้แปลว่าจะเล่น กีตาร์ได้เหมือนบ๊อบ ดีแลน เพราะว่าของเหล่านี้มันเป็นอูกรณ์ เราทุกคนรู้ภาษาไทย

² ว.วชิรเมธี, เรื่องรักด้วยปัญญา, เข้าถึงเมื่อ 16 ธันวาคม 2561, เข้าถึงได้จาก

เท่ากับเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ แต่ก็ไม่ได้แปลว่าเราจะแต่งบทกวีได้เท่ากับเนาวรัตน์ ต่อให้รู้ว่าปิกัสโซ่ใช้สียี่ห้ออะไร มันก็ไม่ได้แปลว่าเราจะเขียนรูปได้เท่ากับปิกัสโซ่ เพราะว่าเป็นศิลปะมันไม่ได้อยู่ที่เครื่องดนตรี ไม่ได้อยู่ที่สี ไม่ได้อยู่ที่ภาษา แต่มันอยู่ที่วิธีที่จะแปลงเครื่องดนตรีเหล่านี้ สีเหล่านี้ กฎเกณฑ์ในการใช้ไวยากรณ์ภาษาเหล่านี้ ให้เป็นงานศิลปะ ความเป็นงานศิลปะนั้นมันอยู่ที่วิธีการมากกว่าเครื่องมือ³

เพราะฉะนั้นจะเห็นได้ว่าไม่สามารถที่จะลอกเลียนแบบผลงานใดได้อย่างสมบูรณ์ แต่เพื่อให้เกิดการเข้าใจจึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาและเรียนรู้โดยการปฏิบัติ เป็นเพียงวิธีเดียวเท่านั้น ไม่ใช่การไต่ตรองแล้วสามารถวิเคราะห์เป็นข้อความ แต่คือการลงมือทำแล้วเกิดความเข้าใจในขณะนั้น

ข้าพเจ้าศึกษาศิลปินผู้สร้างสรรค์จิตรกรรมก่อนหน้า โดยการลอกเลียนภาพต้นแบบที่เสร็จสมบูรณ์แล้ว(reproduct) เพื่อทำความเข้าใจถึงจังหวะ สี น้ำหนัก วิธีการโดยรวมจนถึงรายละเอียด การปฏิบัติด้วยตนเองจึงทำให้เข้าใจถึงที่มาที่ไปแล้วเกิดการเข้าใจที่เป็นเหตุเป็นผลได้ ที่ศิลปินเลือกใช้กระบวนการต่าง ๆ มาสร้างสรรค์ ซึ่งรวมกับการศึกษาชีวิตของศิลปินทำให้สามารถเข้าใจได้อย่างลึกซึ้งมากยิ่งขึ้นถึงกิจวัตร จริตในการแสดงออก จากที่ได้กล่าวมาข้างต้นถึงความแตกต่างกันของมนุษย์ สิ่งที่ได้เรียนรู้จากศิลปินแต่ละท่านจึงมีความแตกต่างกันไป ข้าพเจ้าจึงเลือกยกตัวอย่างการศึกษากระบวนการแล้วสรุปสาระสำคัญจากการทำความเข้าใจของแต่ละบุคคล ดังต่อไปนี้

1.1 Vincent van Gogh ผลงานจิตรกรรมของศิลปินท่านนี้ที่ข้าพเจ้าให้ความสนใจ โดยส่วนใหญ่แล้วคือภาพทิวทัศน์ โดยในส่วนของผลงานสีน้ำมันนั้น ข้าพเจ้าศึกษาการเลือกใช้สีเพื่อใช้แทนค่าน้ำหนัก ที่ทำให้เกิดความเข้าใจถึงการเลือกพื้นที่ให้กับแต่ละสี และใช้ในปริมาณใดให้พอดี การใช้ฝีแปรงเพื่อสร้างมวล ระยะตื้นลึก ให้เกิดในภาพ อีกส่วนคือผลงานวาดเส้น เส้นเป็นสิ่งที่โดดเด่นมากของศิลปิน ทำให้เข้าใจได้ถึงการให้ความสำคัญถึงรากฐานอย่างเข้ม การเลือกวางทิศทางของเส้นเพียงไม่กี่เส้นเพื่อให้สามารถบอกได้ถึงพื้นที่ วัตถุ อากาศ และเวลา ทำให้ได้เข้าใจถึงภาษาที่เฉพาะเจาะจงจากการใช้เส้นที่นำไปประยุกต์ได้ทั้งการสร้างผลงานวาดเส้นและจิตรกรรมสีน้ำมัน หรือการใช้ผสมกันเป็นลักษณะการใช้สีหนา

³ ศาสตราจารย์ ดร.สมภาร พรหมทา, การบรรยายเรื่องความจริงในภาษาศิลปะ, เข้าถึงเมื่อ 26 พฤศจิกายน 2561, เข้าถึงได้จาก <https://www.youtube.com/watch?v=L1ABv7fQKp8>

ภาพที่ 1 Vincent van Gogh, Couple in the Park, Arles, 1888, 73 x 92 cm, Oil on canvas, Courtesy of Private Collection/The Bridgeman Art Library
ที่มา หนังสือ Vincent van Gogh Masterworks, Rosalind Ormiston, 2018, 48.

1.2 Henri Matisse ศึกษาการวาดภาพคนในอิริยาบถต่างๆกับพื้นหลังของภาพ ทำให้เข้าใจถึงการไม่ได้มองเห็นถึงรูปทรงที่แยกออกจากพื้นที่ว่าง แต่มองทุกอย่างอย่างผสมผสานกัน แล้ววางสีเป็นระนาบจนเกิดสีต่างๆมาต่อกัน การเรียนรู้ในการเลือกใช้สีและอุณหภูมิของสีแทนการสร้างค่าน้ำหนัก การตัดรายละเอียดของรูปทรงออกไม่เหมือนตามเป็นจริง เพื่อสร้างภาพคนในทิศทางหรือองค์ประกอบให้สอดคล้องอารมณ์ของสีในแต่ละภาพ ลักษณะฝีแปรงสีหนา

ภาพที่ 2 Henri Matisse, Nude in an armchair, 1926, 74.3x55.6 cm, Oil on Canvas
ที่มา เว็บไซต์ https://arthive.com/artists/1541~Henri_Matisse/works/217527~Nude_in_an_armchair สืบค้นเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2561

1.3 Eric Fischl ภาพคนเดี่ยวและกลุ่มคนภายใต้บรรยากาศสถานที่ต่างๆ ที่เผยให้เห็นถึงภายในของคนภายใต้เสื้อผ้า ความเข้าใจถึงกายวิภาค สีผิวคนเมื่อกระทบแสงถ่ายทอดทอดออกมาในลักษณะที่ฉับพลันแม่นยำ แสดงออกถึงมวลกล้ามเนื้อได้อย่างเหมือนจริง อีกประเด็นซึ่งข้าพเจ้าสนใจคือการเลือกมุมมองแล้วจัดวางรูปคนให้เกิดเป็นสถานการณ์ขึ้นมา ในผลงานจำนวนมาก จะมีภาพเด็กที่เข้าไปร่วมอยู่ในนั้น ทำให้เห็นถึงการใช้รูปทรงเล็กใหญ่ในสัดส่วนที่เหมาะสมกับสถานการณ์และขับเน้นเรื่องราวเนื้อหา ลักษณะของฝีแปรงไม่ใช่สีหนา

ภาพที่ 3
ที่มา

Eric Fischl , The Raft, 2007, Oil on linen, 132 x 152 cm.

<http://www.ericfischl.com/recent-beach/> สืบค้นเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2561

1.4 Yue Minjun การใช้รูปทรงซ้ำๆ กันในจำนวนมาก ทำให้เข้าใจถึงการวางแผนในการผสมสีอย่างเป็นระเบียบ ลักษณะการระบายโดยเกลี่ยให้เข้าหากันด้วยสีอย่างบางเป็นชั้นๆ จึงเป็นการเรียนรู้การสร้างค่าน้ำหนักเพื่อขับเน้นรูปทรงให้เด่นชัดมากกว่าการเข้าใจเรื่องสี เป็นวิธีการที่ค่อนข้างแตกต่างจากศิลปินที่ยกมาก่อนหน้าที่เน้นการแสดงออกอย่างฉับพลันมากกว่า

ภาพที่ 4 Yue Minjun, Big Swans, 2003, Oil on canvas, 200 x 280 cm
ที่มา เว็บไซต์ <http://www.artnet.com/artists/yue-minjun/big-swans-U21QicjLXlrzchjQ0i0rDQ2> สืบค้นเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2561

1.5 Marlene Dumas การทำความเข้าใจถึงคุณลักษณะพิเศษของอุปกรณ์แต่ละอย่างที่ใช้แล้วปล่อยให้หายไปโดยธรรมชาติ เพราะคุณสมบัติของอุปกรณ์แต่ละชิ้นนั้นแตกต่างกันอย่างละเอียดอ่อน เป็นความงามที่เกิดขึ้นจากการพยายามควบคุม และโดยบังเอิญอย่างละครึ่ง โดยส่วนใหญ่แล้วข้าพเจ้าปฏิบัติด้วยผลงานวาดเส้น เพื่อการเรียนรู้ถึงสร้างค่าน้ำหนักอย่างปล่อยวาง

ภาพที่ 5 Marlene Dumas, Leo, 2001, Watercolour and gouache on paper, 66.4 x 50.2 cm
ที่มา เว็บไซต์ <https://www.artsy.net/artwork/marlene-dumas-leo> สืบค้นเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2561

2. การศึกษาเนื้อหา

เพื่อการนำความรู้ความเข้าใจมาประยุกต์ใช้สร้างผลงาน การเรียนรู้กระบวนการต้องทำไปพร้อมกับทำความเข้าใจถึงแนวความคิดแรงบันดาลใจในผลงานด้วย จากข้างต้นข้าพเจ้ากล่าวถึง การทำความเข้าใจในเรื่องความดี คุณธรรม และการประกอบสร้างสถานการณ์เป็นภาพผลงานด้วยการอ้างอิงจากข้อเท็จจริงทางสังคม ประวัติศาสตร์ ประสบการณ์จริงหรือรูปภาพที่ปรากฏตามสื่อ จากการได้พบเห็นในชีวิตประจำวัน จึงต้องอธิบายด้วยความเหมือนจริงที่สามารถสื่อสารได้ว่าเป็นรูปอะไร มุ่งเสนอความจริงบางอย่างของสภาวะนั้นๆ กระบวนการสร้างสรรค์ของงานเหมือนจริงจึงเป็นฐานที่สำคัญ เพื่อพัฒนาไปสู่การเข้าถึงเนื้อหาที่สะท้อนสังคม โดยข้าพเจ้าขอยกตัวอย่างลัทธิทางศิลปะที่ส่งอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์ และศิลปินผู้เลือกเนื้อหาในสังคมมาขยายความ เพื่อสะท้อนให้เห็นทัศนคติตามแนวทางตนเอง ดังต่อไปนี้

2.1 ศิลปะเหมือนจริง (Realism)

กลางศตวรรษที่ 19 ลัทธิที่มีแนวความคิดและแนวทางการสร้างงานโดยยอมรับความเป็นจริงที่มองเห็นและพิสูจน์ได้ ในทางศิลปกรรมคือการสร้างงานที่เป็นความจริงทั้งเนื้อหาและรูปแบบ จะเขียนภาพที่เกี่ยวกับความจริงเท่านั้น พยายามแสดงความจริงที่ปรากฏในชีวิตประจำวันตามสภาพความเป็นจริง เชื่อว่าความจริงทั้งหลายคือความเป็นอยู่จริง ๆ ของชีวิตมนุษย์ ดังนั้น ศิลปินกลุ่มนี้จึงเขียนภาพที่เป็นประสบการณ์ตรงของชีวิต เช่น ความยากจน การปฏิวัติ ความเหลื่อมล้ำในสังคม⁴

ภาพที่ 6 Gustave Courbet, Stone Breakers, 1849, Oil on canvas, 165 x 257 cm
ที่มา <https://www.wikiart.org/en/gustave-courbet/the-stone-breakers-1849>
สืบค้นเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2561

⁴ รองศาสตราจารย์วุฒิ วัฒนสิน, ประวัติศาสตร์ศิลปะ, (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ ศิลปะ, 2552), 39-42.

ภาพที่ 7 Honore Daumier, The Third-Class Carriage, 1862-1864, Oil on canvas, 65.4 x 90.2 cm

ที่มา <https://www.metmuseum.org/art/collection/search/436095>

สืบค้นเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2561

จึงอาจสังเกตได้ว่าลัทธิสำนึมนั้น ผนวกแล้วคือการกล่าวถึงปัญหาภายในสังคม ความแร้นแค้นของชาวนา กรรมกร ชีวิตคนจนในเมือง อาจเพื่อให้เกิดการตระหนักถึงชีวิต คุณค่าความเป็นมนุษย์ ซึ่งความเหมือนจริงนั้นรูปแบบและเนื้อหาเกิดขึ้นพร้อมกัน เป็นสิ่งที่มีอยู่และเกิดขึ้นจริง ก็นับว่าเป็นศิลปะเหมือนจริง ดังนั้นสิ่งสำคัญซึ่งส่งอิทธิพลต่อข้าพเจ้าคือการนำเสนออุปสรรค ที่หยิบยืมมาจากชีวิตประจำวัน ไม่ว่าจะเป็นคน สัตว์ สิ่งของ ทิวทัศน์ หรือภาพเหตุการณ์ต่างๆ ณ ปัจจุบัน ที่ได้มีปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมนั้นๆ และนำไปสู่การค้นหาความหมายในงานจิตรกรรมที่เชื่อมโยงเข้ากับบริบททางสังคม ซึ่งเพื่อให้เกิดการสร้างสรรคตามแนวทางของตนเองจึงต้องคิดประยุกต์จากเดิมให้เหมาะสมตามที่ตนคิดนั้นคือ ความเหมือนจริงนั้น รูปแบบ และเนื้อหาอาจไม่ต้องเกิดขึ้นพร้อมกันตามความเป็นจริง แต่ความเหมือนจริงนั้นอาจปรากฏให้เห็นเพียงรูปที่เห็น หรือเป็นเนื้อหาที่มีอยู่จริงเพียงสิ่งใดสิ่งหนึ่งก็ได้ ไม่จำเป็นต้องเกิดพร้อมกัน อาจเริ่มต้นจากสิ่งใดก่อนก็ได้ตามความเหมาะสม กล่าวคือ อาจจะได้ความบันเทิงใจด้านเนื้อหาก่อนแล้วจึงเลือกค้นหาวิธีการ หรือต้องการแสดงออกมากกว่าการคิดหาเรื่องราว สามารถยืดหยุ่นสลับหากันไปหาได้ แต่ทั้งหมดอยู่แนวความคิดเดียวกัน เพื่อมุ่งนำเสนอปัญหาของสังคม ด้วยความเหมือนจริงในแนวทางต่างๆ

2.2 เนื้อหาของศิลปิน ศิลปะย่อมต้องการถ่ายทอดความคิดความรู้สึกลงไปผลงานไม่ว่าภาษาที่ใช้ในการสื่อสารจะออกมาเป็นด้านบวกหรือลบของสังคมก็ตาม เรื่องราวที่เข้มข้นอาจคาดหวังเพื่อสังคมพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น คงไม่มีผลงานของศิลปินคนใดที่สร้างสรรค์ออกมาเพื่อให้สังคมเกิดความวิบัติหรือทำให้ผู้คนต่ำทราม อาจไม่ใช่หน้าที่ของศิลปะแต่หากสามารถชักจูงใจคนให้สูงขึ้นได้แม้เพียงเล็กน้อย ก็เป็นเรื่องน่ายินดี ข้าพเจ้าจึงมีความสนใจในผลงานสร้างสรรค์ศิลปะที่มี

เนื้อหาสะท้อนสังคม การทำความเข้าใจเกี่ยวกับคุณธรรมและพฤติกรรมของคน แง่มุมปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมนั้นๆ ทั้งด้านบวกและลบ จึงขอยกตัวอย่างศิลปินที่ให้แรงบันดาลใจด้านเนื้อหา ดังต่อไปนี้

2.2.1 ปรียวิศว์ นิลจุลกะ การวิพากษ์วิจารณ์อาชีพตำรวจในไซเคียมมีเดีย ในช่วงที่สังคมไทยกำลังแตกต่างและแบ่งเป็นฝักฝ่าย เขาจึงอยากนำเสนอว่าไม่ว่าคนเราจะทำอาชีพอะไรก็มีทั้งที่ดีและไม่ดีทั้งนั้น ส่วนการพิทักษ์สันติราษฎร์ในแบบที่เขาตีความออกมานั้น จะตรงกับความเป็นจริงแค่ไหน และสังคมจะหวังพึ่งฮีโร่เหล่านี้ได้มากน้อยแค่ไหน ต้องให้ผู้ชมงานเป็นผู้ตัดสิน ศิลปินถ่ายทอดปัญหาของสังคมผ่านเครื่องแบบที่เป็นที่คุ้นตาและคุ้นชินของบริบทในสังคมไทย ซึ่งมีทั้งความล่อแหลมและตึงเครียดในเนื้อหาที่ต้องการเสียดสีสังคม แต่ศิลปินใช้รูปแบบการนำเสนอที่ได้อิทธิพลมาจากภาพการ์ตูน แล้วคลี่คลายเป็นรูปแบบเฉพาะตัว จึงทำให้เรื่องราวในภาพมีความสนุก ที่มีทั้งพื้นฐานอยู่บนความเหมือนจริง และมีความเหนือจริงตามความคิดจินตนาการในวัยเด็กของศิลปิน การมองปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมจึงเป็นการมองเรื่องเลวร้ายให้กลับมีความตลกขบขันที่ต้องอยู่ร่วมกับสังคม พร้อมลดความตึงเครียดลงจากทัศนคติของศิลปินที่นำเสนอในรูปแบบของการ์ตูน ซึ่งให้อิทธิพลต่อข้าพเจ้าในการคลี่คลายทั้งในทางเนื้อหา และคลี่คลายรูปแบบ แต่ยังคงนำเสนอความจริงตามสังคม

ภาพที่ 8 ปรียวิศว์ นิลจุลกะ, You are under arrest - you have the right to remain silent. Anything you say can and will be used against you in a court of law, 2556, ขนาด 135 x 160 ซม., เทคนิค สีอะคริลิกบนผ้าใบ

ที่มา <http://www.manager.co.th/Marsmag/ViewNews.aspx?NewsID=9560000150122> สืบค้นเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2561

2.2.2 ลำพู กันเสนาะ ประสบการณ์ตรงบวกกับการสร้างสถานการณ์ขึ้นมาใหม่เพื่อให้เห็นถึงชีวิตสังคมไทยในรูปแบบต่างๆ ทุกเพศทุกวัยตั้งแต่ภาพของเด็ก จนถึงภาพคนแก่ เนื้อหาเรื่องราวของศิลปินมีความหลากหลายแต่จะสอดแทรกปัญหาของสังคมไทยเข้าไปให้กลายเป็นเรื่องตลกขบขัน และตัวละครที่ศิลปินสร้างขึ้นก็ใช้ชีวิตอยู่ในสถานการณ์นั้นๆ อย่างกลมกลืน เรื่องราวที่ศิลปินเลือกนำเสนอมีความเคลื่อนไหวตลอดเวลา ซึ่งทำให้ได้ขบคิดถึงมุมมองที่หลากหลาย สิ่งที่คิด

ว่าเป็นปัญหาหนักอึ้ง แต่ศิลปินสามารถให้ทางออกได้ในอีกวิธีที่แสนง่ายซึ่งไม่เคยนึกฝัน หรืออาจเป็นการเล็งเห็นถึงเศษเสี้ยวของปัญหาเล็กน้อยในสังคม แต่กลับสะท้อนปัญหาใหญ่ในระดับชาติ เหล่านี้ทำให้ตระหนักได้ว่าเรื่องราวเนื้อหานั้นมีอยู่ทั่วทุกที่ แต่สำคัญที่การเลือกมองสามารถพลิกแพลงวิธีคิดให้มีความยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม

ภาพที่ 9 ลำพู กันเสนาะ, ฉันทวงฉันทวงฉันทมาทวงคืน, 2013, oil on canvas, 200x250 cm
ที่มา Global Warming, Lampu Kansanoh, 2013, ARDEL gallery, 19

2.2.3 วสันต์ สิทธิเขตต์ ศิลปินที่ใช้ศิลปะเป็นเครื่องมือในการต่อสู้ทางการเมืองภาคประชาชนมาหลายยุคหลายสมัย ถ่ายทอดความโสมมของมนุษย์ในสังคมในแง่มุมต่างๆ ออกมาให้เห็นตั้งแต่เขาอายุเพียง 18 ปี โดยมีเป้าหมายต้องการให้ผลงานส่งผลต่อการปฏิรูปสังคม ควบคู่ไปกับการเคลื่อนไหวขององค์กรต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรงทางสังคม เน้นไปที่การสื่อสารที่เข้าใจง่ายเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงสาระของภาพที่ปรากฏอย่างชัดเจน มีเนื้อหาที่ตรงไปตรงมาไม่ซับซ้อน ในหลายครั้งศิลปินใช้หัวข้อการวิพากษ์การเมืองไทยเป็นแกนหลักในการสร้างสรรค์โดยมุ่งไปที่การวิพากษ์นักการเมืองคนสำคัญมากกว่าจะสื่อถึงความงามแต่เพียงด้านเดียวเท่านั้น ยิ่งสะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพที่ศิลปะสามารถนำไปใช้ในบริบทใดได้บ้าง ไม่ได้หยุดเพียงการรับใช้ศิลปะ แต่นำศิลปะเข้าไปมีส่วนร่วมในสังคมอย่างเข้มข้น

ภาพที่ 10 วสันต์ สิทธิเขตต์, หารับใช้วันนี้, 2010, Acrylic on canvas, 200 x 300 cm
ที่มา <http://www.number1gallery.com/Exhibition.aspx?name=10-evil-scenes-of-thai-politic> สืบค้นเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2561

2.2.4 Andreas Englund ศิลปินชาวสวีเดนนำเสนอผลงานในรูปแบบงานจิตรกรรมร่วมสมัย เป็นที่รู้จักจากภาพวาดสีน้ำมันรูป ซูเปอร์ฮีโร่สูงวัยไร้นาม ซึ่งเป็นภาพแนวสมจริงติดตก โดยภาพชุดที่เขาทำออกมานั้น ได้ท้าทายแบบฉบับของซูเปอร์ฮีโร่ ที่ผ่านๆมาในอดีต

สำหรับผม ซูเปอร์ฮีโร่ มีลักษณะเหมือนคนส่วนใหญ่ทั่วไป ไม่ได้หรือแยะไปกว่านั้น เพียงแต่งานของเขาเป็นสิ่งที่ยิ่งใหญ่เช่นการปกป้องโลก เป็นต้น ประเด็นนี้มันลึกซึ้งมาก ซูเปอร์ฮีโร่ต้องดำเนินชีวิตในแบบฉบับที่ทุกคนคาดหวัง ซึ่งจะค่อนข้างเครียดไปหน่อย ผมคิดว่าหลายคนเข้าใจและอาจเชื่อมโยงตัวเองกับสถานการณ์เช่นนี้ได้ วิธีชีวิตของ “คนที่สมบูรณ์แบบ” เป็นสิ่งที่น่าเบื่อและคาดเดาได้ ผมชื่นชอบในความผิดพลาด, ข้อบกพร่อง, ต่ำหนิ, และความอ่อนแอ ของมนุษย์มากกว่า ซึ่งผมต้องการเห็นสิ่งเหล่านี้ในตัวของ ซูเปอร์ฮีโร่มากกว่า เพื่อที่ผมจะได้เชื่อมั่นในตัวเขา, ห่วงใยในตัวเขา, และสนใจในตัวเขา การผสมผสานเรื่องราวของ ซูเปอร์ฮีโร่ กับสถานการณ์ในชีวิตประจำวันของมนุษย์ธรรมดาจึงเป็นประเด็นที่ลึกซึ้งอีกเช่นกัน⁵

ศิลปินท่านนี้ส่งอิทธิพลต่อกระบวนการคิดต่อการมองหาสัญลักษณ์ที่ตอบสนองเนื้อหา ศิลปินสร้างบุคลิกภาพซูเปอร์ฮีโร่ จากภาพจำของคนส่วนใหญ่ ถ่ายทอดออกมาจากมุมมองที่ดูเป็นเรื่อง “เล็ก” ปัญหาเพียงน้อยนิด ผ่านคนแค่คนเดียว แต่เมื่อปัญหา “เล็ก” นี้มาอยู่บนความเป็นซูเปอร์ฮีโร่ ภาพที่ข้าพเจ้าจินตนาการได้จึงเป็นเรื่อง “ใหญ่” ขึ้นนั่นคือบุคลิกของตัวละครที่น่าสนใจและไม่ซ้ำใคร เป็นสิ่งที่ท้าทายให้เกิดการคิดต่อสร้างตัวละครในแบบเฉพาะเช่นนี้ขึ้นมาให้ได้

ภาพที่ 11 Andreas Englund, Flying, 2012, oil on canvas, 100 x 140 cm
ที่มา <http://andreasenglund.com/buy-prints/flying>
สืบค้นเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2561

⁵ Andreas Englund, **About the artist**, เข้าถึงเมื่อ 12 เมษายน 2559,
เข้าถึงได้จาก <http://andreasenglund.com/about-the-artist>

หากพิจารณาจากข้อความข้างต้นคือ ความคลุมเครือในเรื่องถูกผิดที่ชั่วทั้งในทางกฎหมายและ กฎศีลธรรม เอามาเป็นเนื้อหาตั้งนั้นแล้ว รูปแบบก็ไม่ใช่สิ่งที่ต้องยึดถืออย่างคลายเสียไม่ได้ หากแต่ ต้องคลุมเครือและยืดหยุ่นได้ไปตามเหตุปัจจัยเสมอกับเนื้อหา อิทธิพลทางศิลปกรรมจึงเป็นสิ่งสำคัญ อย่างมากในการค้นคว้าสร้างสรรค์ผลงาน ความเข้าใจถึงประวัติศาสตร์ ปรัชญา และการวิเคราะห์ เชื่อมโยงกันระหว่างรูปแบบกับเนื้อหาว่าทั้งสองสิ่งมีความยืดหยุ่นที่สามารถปรับไปมาได้ตามความ เหมาะสม เพื่อจุดมุ่งหมายในการค้นหาการแสดง “ตัวตน” ออกมาให้ได้จนกระทั่งสามารถพัฒนาไปสู่ ความเป็น “ต้นแบบ”

การค้นหาให้พบ “แนวทางการสร้างสรรค์เฉพาะตัว” หรือ “การค้นหาให้พบตัวตนในการ สร้างสรรค์” มิใช่เป็นเพียงการค้นหาพบทางรูปลักษณะที่เปรียบเสมือนรูปร่างหน้าตาที่ไม่ เหมือนกันเท่านั้น แต่เป็นการค้นพบด้านจิตใจ อูบนิสัย บุคลิก รสนิยม ความถนัด ความชอบทางศิลปะอันเป็นส่วนนามธรรมที่ไม่เหมือนกันเป็นสำคัญด้วย นัยที่สำคัญ ที่สุดก็คือการแสดงให้เห็นถึงทัศนะ ความเชื่อ ความคิดและจิตใจของศิลปิน อันเป็น คุณค่าสำคัญของศิลปะ เพราะว่าศิลปะมิใช่การแสดงความรู้ตามข้อเท็จจริง มิใช่การ จำลองความเป็นจริง มิใช่ปรากฏการณ์ตามธรรมชาติ แต่แสดงออกถึงความเป็นจริงที่ ศิลปินเข้าถึงอย่างประจักษ์แจ้งด้วยปรัชญาญาณ และปัญญาญาณออกมาเป็นผลงาน⁶

อิทธิพลและความบันดาลใจจากพุทธศาสนา

สิ่งที่นับว่าเป็นความโชคดียังยิ่งในชาตินั้นคือ การที่เกิดมาพบกับพุทธศาสนา ตลอดเวลาที่ ได้เติบโตและเรียนรู้ชีวิตทำให้เข้าใจได้ว่าเมื่อเกิดปัญหาอะไรขึ้นมา ให้ใช้สติแล้วเอาหลักธรรมะของ ศาสนาพุทธมาปรับใช้ก็จะเจอเหตุผลหนทางที่จะคลี่คลายปัญหาหลงได้เสมอ พุทธศาสนาไม่เพียงทำให้ ใจเกิดความสงบแต่มุ่งไปถึงความดับทุกข์อย่างสิ้นเชิง เต็ดขาด เพราะฉะนั้นเมื่อเกิดปัญหาหรือคำถาม ที่ไม่สามารถหาทางออกหรือคำตอบได้ เพียงหันมาวิเคราะห์จากหลักธรรมะของพุทธศาสนาปัญหาจะ คลี่คลาย คำสั่งสอนของพระพุทธรองค์ไม่เคยล้าหลังสามารถปรับใช้ได้ทุกยุคสมัย ทุกเพศ ทุกวัย เช่นเดียวกับที่ข้าพเจ้าเมื่อต้องการทำความเข้าใจถึงคุณธรรม ความดี จึงต้องค้นคว้าจากหลักธรรมะ หากไม่มีการนิยามที่ชัดเจนในเบื้องต้น จะทำให้ไม่มีหลักเกณฑ์ในการคิด จึงขอหยิบยกตัวอย่างครูบา อาจารย์ซึ่งได้สั่งสอนถึงเรื่องของคุณธรรม ความดี ได้เคยปรากฏไว้ดังต่อไปนี้

⁶ รองศาสตราจารย์อิทธิพล ตั้งโฉลก, แนวทางการสอนและสร้างสรรค์จิตรกรรมชั้นสูง, (กรุงเทพฯ : บริษัท อมรินทร์พริ้น ตังแอนด์พับลิชซิง จำกัด, 2550), 184..

พุทธทาสภิกขุ ธรรมะบรรยายเรื่อง หน้าทีกับคุณธรรม เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2533

หน้าที่คือสิ่งที่สูงสุดกว่าสิ่งใดทั้งปวง เป็นสิ่งที่พระพุทธรเจ้าทรงเคารพ ตัวธรรมะแปลว่าหน้าที่ ผู้ใดมีธรรมะมีหน้าที่จะทรงผู้นั้นไว้ไม่ให้พลัดตกไปในความทุกข์ และทำให้รอดเมื่อปฏิบัติตามหน้าที่แล้วหน้าที่จะช่วยเราเอง หากไม่ปฏิบัติหน้าที่ก็อาจจะตายทั้งทางกายหรือทางจิต พระพุทธรเจ้าทรงทำนาที่จนถึงนาที่สุดท้ายของชีวิต สิ่งนี้มีอำนาจเหมือนพระเป็นเจ้าบันดาลอะไรให้ก็ได้ ทำอย่างไรได้รับผลอย่างนั้น หน้าที่คือสิ่งที่หล่อเลี้ยงชีวิตไว้ ชีวิตอยู่ได้ด้วยหน้าที่ คุณธรรมคือสิ่งที่มีค่าโดยธรรมชาติ หรือมีค่าโดยมนุษย์บัญญัติแล้วตีราคาขึ้นมาตรงกับที่มนุษย์ต้องการ ไม่มีหน้าที่ก็ไม่มีคุณธรรม ไม่ทำหน้าที่ก็ไม่มีค่าอะไร ไม่มีคุณธรรมอะไร ไม่มีคุณธรรมก็ไม่สามารถทำหน้าที่ ยิ่งมีหน้าที่ก็ยิ่งมีคุณธรรม ยิ่งมีคุณธรรมก็ยิ่งมีหน้าที่ ยิ่งมีคุณธรรมสูงก็ยิ่งสูงด้วยหน้าที่ ยิ่งสูงด้วยหน้าที่ก็ยิ่งมีคุณธรรมสูง มันหล่อเลี้ยงกันอยู่อย่างนี้ หน้าที่หรือธรรมะคือระบบปฏิบัติที่ถูกต้องต่อความอยู่รอดทั้งกานและจิต เพราะว่าความดีงามความถูกต้อง ดึงดูดผู้คนเข้ามา คนดีเป็นที่เคารพบูชา แล้วมันก็ช่วยทุกอย่างทุกประการด้วยความจงรักภักดีถวายชีวิตแก่ผู้ที่ตั้งตนไว้อย่างถูกต้องและสูงสุด นี่แหละคือประโยชน์ของหน้าที่ ทำให้มีคุณค่าอย่างนี้มีคุณธรรมอย่างนี้ สิ่งที่ดีที่สุดที่มนุษย์จะพึงได้ก็คือ หน้าที่ที่ได้กระทำจนสูงสุดจนจบเรื่อง ผู้ที่ทำหน้าที่จนสูงสุดแล้ว จะเป็นผู้ไม่มีความทุกข์ สงบ เย็น ไม่มีไฟกิเลส⁷

ว.วชิรเมธี บรรยายเรื่อง คนดีคืออะไร อย่างไรถึงเรียกว่าคนดี เผยแพร่เมื่อ 22 มิถุนายน 2561 นิยามของคนดีในทางพุทธศาสนาท่านนิยามไว้ง่ายมาก เราไปทำให้เป็นเรื่องยากไปเอง เพราะมนุษย์แต่ละคนต่างมีชุดความคิดต่าง ๆ อยู่ในหัว พอเราถามพระพุทธรเจ้าท่านนิยามแสนง่าย คนดีคือใคร คนดีคือ คนที่คิดดี พูดดี ทำดี แล้วความดีคืออะไร ความดีก็คือผลของการกระทำหรือพฤติกรรมต่างๆซึ่งสืบเนื่องกับการคิดดี พูดดี ทำดี ใครที่ทำ 3 ประการนี้ คนนั้นก็เป็นคนดี และเมื่อทำ 3 ประการนี้ ผลผลิตก็ผลิตดอกออกผลมาเป็นความดี⁸

พระไพศาล วิสาโล อธิบายธรรม นิตยสาร a day : ฉบับที่ 108

พระพุทธรเจ้าแนะนำให้เราพิจารณาอย่างนี้ว่า ถ้าเราทำความดี หากชาติหน้ามีจริง เราก็จะได้รับความสุขทั้งในชาตินี้และชาติหน้า แต่ถ้าไม่มีชาติหน้า ก็ไม่มีอะไรเสียหาย เพราะ

⁷ พุทธทาสภิกขุ, หน้าทีกับคุณธรรม, เข้าถึงเมื่อ 26 พฤศจิกายน 2561, g-เข้าถึงได้จาก

<https://www.youtube.com/watch?v=fbJH4HW9xhw>

⁸ ว.วชิรเมธี, งาม-ตอบ คนดีคืออะไร อย่างไรถึงเรียกว่าคนดี, เข้าถึงเมื่อ 28 พฤศจิกายน 2561, เข้าถึงได้จาก

<https://www.youtube.com/watch?v=p4v4Ta04Fo4>

อย่างน้อยเราก็ได้รับความสุขในชาตินี้ ความดีที่ทำให้ไม่มีวันสูญเปล่า ในทางตรงข้ามถ้าเราไม่เชื่อว่าชาติหน้ามีจริง เราเลยใช้ชีวิตอย่างسهเพล เอาเปรียบคนอื่น ชาตินี้เราก็ต้องอยู่อย่างมีความทุกข์ และถ้าเกิดชาติหน้ามีจริงจะเป็นอย่างไร ก็ต้องรับกรรมหรืออาจถึงกับตกนรกเลยก็ได้ สรุปลก็คือ ถ้าไม่เชื่อว่าชาติหน้ามีจริงแล้วทำชั่ว ก็จะเสียประโยชน์ทั้งชาตินี้และชาติหน้าด้วย เมื่อเป็นเช่นนี้แล้วคุณควรจะเชื่อว่ามีชาติหน้าไหม ลองไตร่ตรองดูว่าถ้าเชื่อแล้วมีประโยชน์ ก็ควรเชื่อ ถ้ามีก็เชื่อ ไม่มีก็ไม่ต้องเชื่อ แต่ที่สำคัญคือต้องหมั่นละชั่ว ทำดี ทำจิตให้บริสุทธิ์⁹

สิ่งที่ได้เรียนรู้และทำให้เกิดความเข้าใจ คือ เรื่องของหน้าที่ การนิยามความดี และกฎแห่งกรรม ตามหลักพุทธศาสนา ชี้ให้เห็นว่าปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมจริงๆ แล้วมีเหตุผลที่มาที่ไปอย่างไร หากเพียงมนุษย์ทำหน้าที่ของตนอย่างดีที่สุดแล้วปัญหาต่างๆ ก็คงไม่มีมากมายในสังคม เช่น การคอร์รัปชันก็เกิดขึ้นมาเพราะการไม่ทำหน้าที่ ส่วนความหมายของคนดี มีหนทางแสนง่ายเป็นสิ่งใกล้ตัวในชีวิตประจำวัน ไม่จำเป็นต้องหยิบยกเรื่องไกลตัวใหญ่โตในสังคมมาขบคิด แต่เริ่มจากตัวเอง และเรื่องของกรรม ความหมายจริงๆ ของกรรมคือ การกระทำ การกระทำทุกอย่างย่อมมีผลกับชีวิต จากการเรียนรู้จึงทำให้เห็นแนวทางการปฏิบัติ และด้วยการปฏิบัติก็จะทำให้เข้าใจอย่างแท้จริง เพราะในทางพุทธศาสนาสิ่งใดที่เรายึดถือว่ารู้เข้าใจ หากไม่ปฏิบัติ นั่นถือว่าเราไม่ได้เข้าใจ

จากประเด็นที่ได้จากการศึกษาหลักธรรมะ จึงขอยกตัวอย่างประกอบความคิดและเหตุผลของการเลือกใช้ภาพบุคคลในผลงานจิตรกรรม ในเหตุการณ์ที่น่าเสนอประกอบด้วยคนหลากหลายอาชีพ มีทั้งที่ระบุชัดได้และระบุไม่ได้จากชุดที่สวมใส่หรือเครื่องแบบ ตามแต่ประสบการณ์ที่คนเคยรับรู้ ส่วนใหญ่แล้วคือ เครื่องแบบชุดตำรวจ จากการสำรวจความรู้สึกส่วนลึกคือ “ความคาดหวัง” เป็นความคาดหวังที่มีต่อเครื่องแบบ อาชีพ คือการตัดสินคนจากภายนอก เป็นการคาดเดาไปเอง คาดหวังถึงความดี เป็นคนดีที่เป็นแบบอย่างแก่ผู้อื่นโดยการทำหน้าที่ เช่น ด้านตรวจจับรถจักรยานยนต์ เมื่อมีความผิดก็จ่ายค่าปรับ เป็นต้น หรือข่าวสารในสังคม ณ ขณะนั้น เช่น มีคนยิงสัตว์ป่าสงวนตาย ชาวเขาไม่มีทางที่จะรู้ได้จริงๆ เลยว่าใครคือผู้กระทำ เพราะเป็นการรับรู้ผ่านข่าวสาร คือเรื่องที่ผ่านมาไปแล้ว แต่ความจริงก็คือมีสัตว์ตายจากการยิงและต้องมีผู้ที่กระทำ ฉะนั้นเมื่อเลือกทำความเข้าใจด้วย “กฎแห่งกรรม” นั้น คนไม่ดีก็คือคนที่ลงมือกระทำหรือสั่งการยิงสัตว์ กรรมนั้นตกอยู่บนนั้นอย่างหนีไม่ได้ตามหลักพุทธศาสนา แต่ตำรวจไม่ได้เกี่ยวข้องกับกรรณานั้น ด้วยกฎแห่งกรรมนี้ตำรวจจึงไม่ใช่คนไม่ดี ผลกรรมไม่อาจตกถึงเขาเลย สิ่งที่ตัดสินตำรวจว่าชั่ว ไม่ดี คือการที่ไม่สามารถเอาผิดหรือลงโทษคนชั่วได้ในทางกฎหมาย ไม่ใช่ด้วยกฎแห่งกรรม คือใครทำคนนั้นก็ได้รับ จึงเข้าใจได้ว่าชาวเขาตัดสินตำรวจจากการที่เขาไม่ได้ทำ “หน้าที่” ให้ดี เป็นการบกพร่องในสิ่ง

⁹ พระไพศาล วิสาโล, ทำไมสัตว์โลกถึงเป็นไปตามกรรม, a day 9, 108 (สิงหาคม 2552) : 87.

ที่ควรทำไปหรือไม่ ข้าพเจ้า “ตัดสินคนจากหน้าที่” ถึงจุดนี้อาจกล่าวได้ว่า คนที่ทำหน้าที่ตัวเองก็คือ คนที่ดี คนที่ละเลยหน้าที่คือคนไม่ดี จากตัวอย่างข้างต้นหรือเหตุการณ์จริงๆที่เกิดขึ้นแล้วในสังคมไทย หากคำถามคือตำรวจทำหน้าที่หรือเปล่า คำตอบคือทำ แต่ควรถามว่า ทำหน้าที่อย่างดีที่สุดหรือไม่ อาจหาคำตอบไม่เจอ หรือไม่มีที่สิ้นสุด นั่นคือเหตุผลในการเลือกใช้ภาพลักษณ์ของชุดตำรวจ เพราะมีมิติที่สับสนและซับซ้อนอยู่มากภายใต้เครื่องแบบนั้น เหมาะสมแก่การสื่อสารให้เข้าถึงจุดมุ่งหมายคือ ความไม่สมบูรณ์แบบของความเป็น

บทที่ 3

รูปแบบและวิธีการในการสร้างสรรค์

จากที่กล่าวในบทก่อนหน้า แรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์เกิดจากการตั้งคำถามเพื่อทำความเข้าใจในเรื่องคุณธรรม ความดีจากประสบการณ์เหตุการณ์ในสังคมไทย ซึ่งทำให้เกิดการกำหนดแนวทางเพื่อนำเสนอความไม่สมบูรณ์ของจิตรกรรมกับความไม่สมบูรณ์แบบของความดี ภายใต้อารมณ์แบบลักษณะจิตรกรรมเหมือนจริงอย่างฉับพลัน โดยความเหมือนจริงนั้นอาจหมายถึงรูปที่เห็นหรือเป็นเนื้อที่ที่เกิดขึ้นจริงในสังคม ตามแต่ความเหมาะสมที่ต้องการสื่อสาร ในบทนี้จะอธิบายถึงรูปแบบกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานเพื่อให้สอดคล้องกับแนวความคิด

วิธีการสร้างสรรค์ผลงาน

“ความสะเทือนใจ” นำไปสู่ “ความบันดาลใจ” แล้วกลายเป็นแนวความคิด เมื่อเป็นแนวความคิดจึงเป็นสิ่งที่มีความยืดหยุ่นได้น้อยที่สุด เพราะว่าเป็นสิ่งที่ต้องใช้เป็นแนวทางหลักทั้งในการดำเนินชีวิตและกระบวนการสร้างสรรค์ เป็นสิ่งที่ต้องครุ่นคิดแล้วทบทวนซ้ำๆ อยู่เสมอๆ แล้วตามด้วยเทคนิควิธีการ ที่ต้องทดลองและทำซ้ำจนสัมฤทธิ์ผลจึงนำมาถ่ายทอดตามแนวคิด แต่ก็มีมีความยืดหยุ่นมากกว่าแนวความคิด ปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมหรือสภาวะอารมณ์ ส่วนที่สามคือเนื้อหาหรือเนื้อเรื่อง เป็นสิ่งที่มีความยืดหยุ่นมากที่สุด เพราะไม่ควรมียึดติดกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นเวลานาน ควรมองเห็นแง่มุมที่น่าสนใจได้ในทุกเรื่องราวจากประสบการณ์ตรง หรือข่าวสารที่มีประเด็นให้ไตร่ตรองผ่านแนวความคิดเรื่องคุณธรรม เมื่อเรื่องราวได้ถูกตีความเป็นความคิดทางศิลปะ ขั้นตอนต่อไปคือการนำความคิดและความรู้สึกถ่ายทอดออกมาให้เป็นรูปธรรม โดยใช้งานจิตรกรรมสองมิติอธิบายเป็นหัวข้อ ดังนี้

การกำหนดแนวเรื่องและรูปแบบในงานจิตรกรรม

งานจิตรกรรมของข้าพเจ้าอ้างอิงจากโลกแห่งความจริง ภาพเหตุการณ์ต่างๆ ที่ได้ไปประสบด้วยตนเองหรือข่าวสาร โดยการสื่อสารด้วยภาพคนเป็นหลัก ร่วมกับสถานที่ เหตุการณ์ที่มีเรื่องราวในตัวเอง เช่น หน้าโรงเรียน ร้านอาหาร สีแยก ถนน ฯลฯ แล้วใช้ภาพของ “เด็ก” หรือ “หน้ากากของเล่น” ในอิริยาบถต่างๆ เข้าไปแทรกตัวผสานอยู่กับเหตุการณ์เรื่องราวที่กำหนดไว้ ซึ่งการเลือกใช้ภาพ “เด็ก” ของข้าพเจ้าไม่ได้หมายความว่าเด็กคนนั้นเข้าไปอยู่ในเหตุการณ์จริงๆ ณ ตอนนั้น แต่ใช้ภาพ “เด็ก” เพื่อสื่อถึง “ความคิด” ในตอนเป็นเด็กของข้าพเจ้า กำลังมองและตั้งคำถามเรื่องราวที่อยู่ตรงหน้า นั้นแปลว่า “ภาพเด็ก” คือความทรงจำที่มาจากอดีต เพื่อเชื่อมโยงมาสู่การมองภาพเหตุการณ์ในปัจจุบัน เหล่านี้มาเป็นตัวกำหนดภาพงานจิตรกรรมเบื้องต้น

ภาพที่ 12 ภาพตัวอย่างเด็กและหน้ากากเป็นข้อมูลต้นแบบ

รูปทรงที่ข้าพเจ้าใช้สื่อสารในผลงาน เป็นรูปทรงที่เป็นรูปธรรมพบเจอในชีวิตประจำวัน เช่น คน สัตว์ สิ่งของ สถานที่ ฯลฯ ข้าพเจ้าจะขออธิบายความหมาย และวิธีการในการเลือกใช้รูปทรง ซึ่งเน้นไปที่รูปทรงของคนแบ่งออกเป็นสองส่วนคือ ผู้ใหญ่ และ เด็ก เริ่มจากการเก็บข้อมูลคือการเลือกภาพต้นแบบ สิ่งซึ่งมีความแตกต่างกันระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่คือการบ่งบอกอาชีพ เครื่องแบบชุดตำรวจ ชุดทหาร ชุดนักเรียน เป็นต้น ประเด็นที่ต้องการสื่อสารคือจับคู่ภาพผู้ใหญ่กับเด็ก คือการผสมผสานเข้าหากันระหว่างความคลุมเครือในแบบผู้ใหญ่ กับ ความตรงไปตรงมาแบบเด็ก

ทัศนธาตุที่ใช้ในการสร้างสรรค์

ทัศนธาตุต่างๆจะปรากฏอยู่ในรูปทรงที่ถูกอ้างอิงมาจากชีวิตประจำวัน ที่ก่อให้เกิดเป็นภาพ และสื่อความหมายตามที่ข้าพเจ้าต้องการนำเสนอ

รูปทรง (form) ตามความเป็นจริง แบ่งได้ 3 ประเภทคือ รูปทรงเรขาคณิต เช่น วัตถุสิ่งของ เครื่องใช้ รูปทรงสิ่งมีชีวิต เช่นคน, สัตว์ และรูปทรงอิสระ ซึ่งการนำรูปทรงต่างๆมาจัดวางเป็นองค์ประกอบภาพนั้น มักจะเป็นภาพคนที่ใช้เป็นจุดเด่น เพราะต้องการอธิบายพฤติกรรมของคน และ วัตถุสิ่งของคือสิ่งที่มาช่วยขยายกิจกรรม อาชีพ หน้าที ของบุคคลในภาพที่กำลังทำอะไร ที่ไหน อย่างไร อาจปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมของสถานการณ์

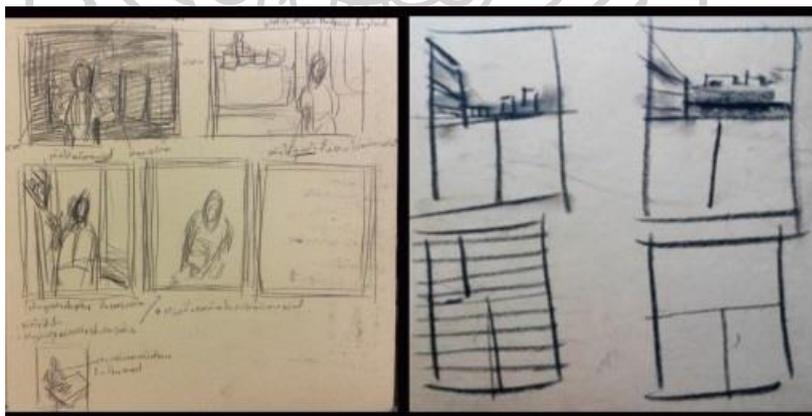
เส้น (line drawing) กำหนดรูปทรงและสร้างพื้นที่ แบ่งได้ 2 ลักษณะ ประเภทแรกคือเส้นที่ตรวจสอบความถูกต้องตามความเป็นจริงที่ตาเห็น เช่น การร่างภาพคนตามหลักกายวิภาค การเขียนทิวทัศน์ตามหลักทัศนียวิทยา เป็นต้น คือการตรวจสอบความถูกต้องตามหลักทฤษฎี สามารถทำซ้ำไปมาปรับแก้ได้ตลอดเวลาจนเห็นว่าถูกต้องที่สุด ส่วนเส้นประเภทที่สองคือ,การวาดด้วยประสาทสัมผัส (Contour) เป็นการใช้อย่างอิสระโดยไม่ใช้ตามาจดจ่อตรงมือที่วาด แต่ใช้ตาจดจ่อกับแบบ จึงไม่ต้องคำนึงถึงความถูกต้องตามความจริง เส้นประเภทนี้ต้องการแสดงความลื่นไหลแม่นยำ แล้วไม่ต้องกลับมาแก้ไขหรือทำซ้ำ เป็นการเขียนครั้งเดียว อาจเริ่มตั้งแต่ขั้นตอนแรกหรือเพิ่มเติมระหว่างการทำงาน โดยข้าพเจ้าตั้งใจให้เส้นลักษณะนี้ยังคงปรากฏอยู่ในภาพสุดท้ายอันเสร็จสมบูรณ์ของผลงาน จึงไม่ใช่มีหน้าที่ร่างภาพ แต่เป็นสิ่งที่ใช้สื่อสารโดยตรงอย่างตั้งใจ

สีและน้ำหนัก (color, value) ผลงานของข้าพเจ้าจะให้ความสำคัญที่ค่าน้ำหนัก โดยเริ่มจากการจัดลำดับ ขาวเทาดำรวมๆทั้งภาพในลักษณะแบ่งเป็นระนาบ ซึ่งคำนึงถึงต้นแบบตามความเป็นจริง อาจจะไม่เน้นเกินจริงด้วยการเน้นให้ค่าน้ำหนักเข้มกว่าต้นแบบ หรือค่าน้ำหนักอ่อนอาจปล่อยเป็นพื้นที่ว่างให้เห็นพื้นผ้าใบ ความเหมือนจริงจึงเป็นขั้นตอนของการเลือกใช้สี มุ่งเน้นการถ่ายทอดให้เหมือนจริงตามปริมาตรและเลือกใช้สีให้เหมาะกับบรรยากาศโดยรวมของภาพตามการสร้างค่าน้ำหนัก ไม่จำเป็นต้องเหมือนจริงตามภาพต้นแบบอย่างเคร่งครัด การใช้สีจึงเป็นการปรับใช้ตามค่าน้ำหนักในสัดส่วนปริมาณน้อยเมื่อมองจากองค์รวมทั้งภาพ ใช้เพื่อการขับเน้นเนื้อหาในบางจุด คือ ภาพคน

เทคนิควิธีการในการสร้างสรรค์ผลงาน

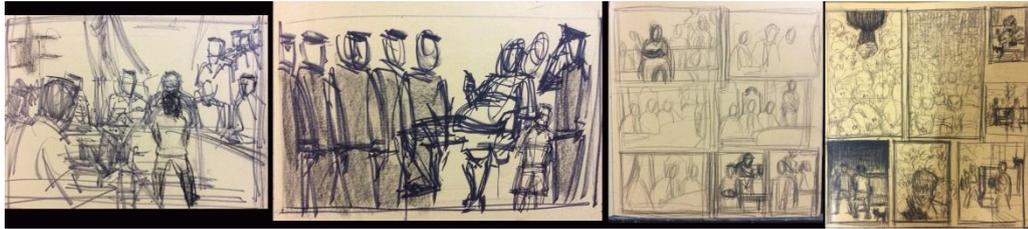
การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมเทคนิควิธีการเป็นสิ่งสำคัญที่จะนำผลงานไปสู่ความสัมฤทธิ์ผลในที่สุด ซึ่งวิธีการในระหว่างการสร้างสรรค์ข้าพเจ้าจึงขออธิบายเป็นหัวข้อตามลำดับ

1. ขั้นตอนภาพร่างต้นแบบในความคิด (sketch) เป็นการกำหนดเพียงคร่าวๆ ไม่กำหนดตายตัว อาจจะเริ่มต้นจากเหตุการณ์สถานที่ พฤติกรรมของผู้คน มาเป็นตัวตั้งในการร่างภาพ แล้วจึงคิดใส่ภาพเด็ก แต่ในบางครั้งอาจเลือกใช้วิธีการที่กลับกัน นั่นก็คือการมองภาพเด็กเป็นตัวตั้งก่อน อิริยาบถ ท่วงท่าอาการบางอย่างซึ่งมีความสะอาดตาและสื่อสารอารมณ์ได้ เกิดเองตามธรรมชาติหรือจากการจัดวางท่าทางตามที่คิดออกแบบไว้ แล้วนำไปสู่จินตนาการที่จะสร้างเรื่องหรือสถานการณ์ขึ้นมาเพื่อให้เข้ากับเด็ก ถ่ายทอดลงบนกระดาษหรือสมุดบันทึก เป็นการวาดเพื่อกำหนดทิศทางหลักของภาพว่าต้องการให้ตรงไหนเป็นรูปทรง พื้นที่ว่าง เป็นการใช้เส้นและรูปร่างอย่างรวดเร็ว เช่น สามเหลี่ยม สี่เหลี่ยม วงกลม วงรี เป็นต้น

ภาพที่ 13

ภาพร่างจากความคิดอย่างฉับพลัน

ภาพที่ 14 ตัวอย่างภาพร่างกำหนดทิศทางด้วยรูปร่าง

2. หาข้อมูลด้วยการถ่ายภาพ หรือออกไปยังสถานที่ที่ต้องการจะวาด ให้เกิดความเข้าใจถึงบรรยากาศนั้นๆ สถานที่ บุคคล มุมมองต่างๆ เลือกสรรให้สอดคล้องกับภาพร่างข้างต้น ซึ่งจากการใช้ภาพถ่ายและการทำความเข้าใจโดยตรงจะทำให้สามารถเสริมสร้างรายละเอียดของภาพร่างเพื่อการขยายเป็นผลงานจริง

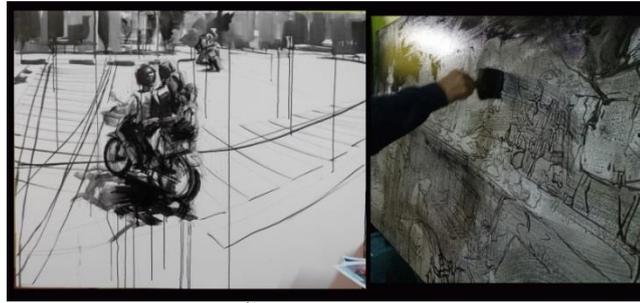

ภาพที่ 15 ตัวอย่างภาพถ่ายและภาพร่างโดยอาศัยต้นแบบ

3. ขั้นตอนต่อไปเป็นการขยายภาพร่างลงบนผ้าใบ โดยเริ่มต้นจากการใช้ดินสอสีไม้ สีชอล์กแท่ง (crayon) และพู่กันกับหมึกจีนในการร่างภาพตามแบบที่กำหนด ให้เกิดเป็นเส้นของรูปทรงที่จะมีรูปคน สิ่งของ สถานที่ จากนั้นจึงเป็นขั้นตอนการเขียนด้วยหมึกจีน และสีน้ำมัน สร้างค่าน้ำหนักและระนาบให้ทั่วภาพ

ภาพที่ 16 ตัวอย่างการร่างภาพในผลงานจริง

ภาพที่ 17 ตัวอย่างภาพการสร้างค่าน้ำหนักโดยรวม

4. การลงสีเริ่มต้นจากภาพคน ใช้แปรงในลักษณะสีหนา เขียนสีตามค่าน้ำหนักที่ตาเห็นไม่รอแห้งแล้วทับเป็นชั้น จากนั้นลงสีบรรยากาศพื้นหลัง พื้นที่ว่าง เป็นการใช้สีบางเพื่อไม่ต้องการให้สีทับการใช้เส้นจนหมด ต้องการให้เส้นเผยตัวออกมาจากชั้นสีบางๆที่ทับซ้อนกัน

ภาพที่ 18 ตัวอย่างการลงสีรูปทรงและพื้นที่ว่าง

5. เก็บรายละเอียดในส่วนที่ต้องการขับเน้นด้วยความเหมือนจริง โดยใช้ประสบการณ์ตรงหรือภาพถ่ายเป็นหลัก การมุ่งสู่ความเหมือนจริงจึงจะสัมฤทธิ์ผลมากหากรอให้สีชั้นก่อนหน้าแห้งแล้วจึงระบายสีทับ เมื่อเสร็จสมบูรณ์และแห้งสนิทจากนั้น ใช้น้ำมันวานิชเพื่อเคลือบผลงานให้มีความทนทาน

ภาพที่ 19 ตัวอย่างการเก็บรายละเอียดความเหมือนจริงในส่วนที่ต้องการขับเน้นเนื้อหา

การสื่อสารความหมายด้วยเทคนิคทางจิตรกรรม

ข้าพเจ้าต้องการให้กระบวนการทางจิตรกรรมแต่ละขั้นตอนเป็นภาษาที่มีความเฉพาะในการสื่อสารถึงแนวความคิด และเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้คือความต้องการเปรียบเทียบเรื่องความไม่สมบูรณ์แบบของคุณธรรมกับความไม่สมบูรณ์แบบของงานจิตรกรรม ข้าพเจ้าขอยกตัวอย่างผลงาน 1 ชิ้น ขยายความรายละเอียดตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จสมบูรณ์

เริ่มต้นจากการวาดเส้นแล้วลงสีอะครีลิคทับโดยคำนึงถึงความเป็นจริงตามต้นแบบ เพื่อกำหนดโครงสร้างหลักให้สามารถเกิดเป็นช่องเพื่อลงสีในขั้นตอนต่อไป

ภาพที่ 20 ใช้ฟู่กันเล็กลากเส้นด้วยสีอะครีลิค

การวาดเส้นจากประสาทมัมผัส (contour) ในขั้นตอนนี้คือการใช้สีชอล์กแท่ง (crayon) วาดทับลงไป โดยไม่คำนึงถึงความเหมือนจริงหรือทิศทางที่เส้นจะนำทางให้ไปสุดตรงขอบเขตใด โดยเลือกภาพต้นแบบคือเนื้อหาในส่วนที่เป็นแก่นสารและเรื่องที่น่าสนใจที่สุดอันเป็นจุดเริ่มต้นให้สร้างผลงาน เช่น กะโหลกของเสียด้า หน้ากากเสือ หน้ากากฮีโร่ เป็นต้น เป็นการเขียนรูปทรงเดิมซ้ำๆ กระจายไปจุดต่างๆ ขั้นตอนนี้อยู่นอกเหนือจากการร่างภาพลงบนกระดาษ แต่เป็นการรวบรวมขั้นตอนของการเกิดมโนภาพเข้ามารวมกับขั้นตอนการแสดงออกพร้อมกัน เพราะว่าในบางเนื้อหาหรือกระบวนการที่เน้นความฉับพลันของการแสดงออก ไม่สามารถที่จะถ่ายถอดออกไปก่อนได้ในฐานะของภาพร่างผลงาน แต่ต้องการให้ถูกปลดปล่อยออกมาภายในครั้งเดียวบนผลงานจริงเท่านั้น จึงจะสื่อสารได้ตรงกับความต้องการ หากต้องผ่านขั้นตอนการร่างภาพก่อนแล้ว ถือว่าได้ถูกทำไปแล้ว และไม่อาจจะเรียกคืนหรือตกอยู่ในห้วงสภาวะอารมณ์ได้อีกเป็นครั้งที่สอง เป็นการใช้สัญชาตญาณผ่านการวาดเส้นโดยตรง เพื่อสื่อถึงความเข้มข้นของความรู้สึก จากการใช้น้ำหนักมือกดลงไปอย่างหนักและต่อเนื่อง

ภาพที่ 21 ลากเส้นจากประสาทสัมผัส

การสร้างค่าน้ำหนักโดยรวมของภาพ ใช้แปรงขนาดใหญ่ทำด้วยน้ำให้ชุ่ม โดยเว้นพื้นที่บางส่วนเป็นพื้นผ้าใบเพื่อค่าน้ำหนักขาว หรือพื้นที่ที่ต้องใช้สำหรับกระบวนการถัดไป จากนั้นใช้หมึกจีนที่เจือจางน้ำในระดับความเข้มที่ต่างกันไปในลักษณะเปียกปนเปียก ลูบแปรงอย่างเบาเพื่อไม่ให้เส้นจากสีชอล์กแห่งหายไปเมื่อละลายผสมเข้ากับน้ำ เมื่อน้ำแห้งจะเกิดค่าน้ำหนักที่ทั้งภาพมีบรรยากาศโดยรวมคือค่าน้ำหนักเทา ขั้นตอนนี้จึงเป็นการอธิบายเนื้อหาของภาวะของความคลุมเครือที่ว่าโลกไม่ได้มีแค่ขาวกับดำแต่เป็นทั้งขาวทั้งดำผสมกัน

ภาพที่ 22 ใช้แปรงใหญ่ทำด้วยหมึกจีนละลายน้ำ

เมื่อน้ำแห้งจะเกิดค่าน้ำหนักที่ทั้งภาพมีบรรยากาศโดยรวมคือค่าน้ำหนักเทา ขั้นตอนนี้อธิบายเนื้อหาของภาวะของความคลุมเครือที่ว่าโลกไม่ได้มีแค่ขาวกับดำแต่เป็นทั้งขาวทั้งดำผสมกัน

ภาพที่ 23 สร้างบรรยากาศของภาพโดยรวมด้วยค่าน้ำหนักเทา

การเคลือบเส้นโดยใช้น้ำมันลินสีดผสมกับลิกควิน(liquin)ทาทับบด้วยแปรงขนาดกลางลงไปบริเวณที่เว้นจากชั้นตอนก่อนหน้า เส้นที่เกิดจากสีขอล็กแท่งจะละลายเข้ากับน้ำมันแล้วเกิดเป็นค่าน้ำหนักเข้ม ปล่อยให้แห้งเพื่อให้อาจใช้สีน้ำมันทาทับบบางๆในชั้นต่อไป โดยที่ให้เส้นที่ลากไว้ตอนต้นยังคงปรากฏอยู่ได้ เพื่อสร้างความรู้สึกลุ่มเครือจากน้ำหนักเข้มและมีเส้นที่วิ่งวนภายใน แสดงถึงความไม่ชัดเจนในหน้าที่ของบุคคล ความหละหลวม ความไม่แน่นอน ไม่น่าเชื่อถือ

ภาพที่ 24 ใช้แปรงทาทับบด้วยน้ำมันลินสีดผสมกับลิกควิน(liquin)

การใช้เส้นสีขาวลากทับบบนน้ำหนักเข้มในส่วนที่เป็นคนด้วยการเพิ่มรายละเอียดหน้าตา เครื่องแบบ ตำแหน่ง เพื่อระบุถึงหน้าที่ โดยการเลือกใช้เส้นนี้เพื่อคลายความตึงเครียดไม่ให้ภาพของยศตำแหน่งพวกนั้นปรากฏออกมาด้วยความเหมือนจริงจากการระบายสีน้ำมัน เป็นเพียงเส้นที่ลากอย่างอิสระ ด้วยความคุ้นชินเมื่อจินตนาการถึงเครื่องแบบเหล่านั้น

ภาพที่ 25 ใช้สีชอล์กแห่งสีขาววาดทับลงไปเพื่อระบายละเอียดคน

ระบายสีน้ำมันตามภาพต้นแบบ จากเส้นที่เริ่มจากขั้นตอนแรกเส้นจะทำหน้าที่แบ่งเป็นช่องสำหรับการระบายสีลงไปตามช่องนั้น ด้วยวิธีการผสมสีน้ำมันด้วยเกรียงจนมีค่าสีที่ใกล้เคียงตามต้นแบบตามตาเห็น

ภาพที่ 26 ใช้เกรียงตีสีน้ำมันผสมกับลิกวีน(liquin)

ระบายสีลงไปตามช่องด้วยสีหนาไม่ให้อันซึมเข้าหากันตามขอบเขตของแต่ละช่อง ขั้นตอนนี้ไม่ได้ลงทับทั่วทุกช่อง เว้นว่างในบางพื้นที่ให้กับขั้นตอนต่อไปที่ต้องการสร้างบรรยากาศด้วยการซ้อนสี ขั้นตอนนี้คือความเข้าใจเมื่อย้อนนึกถึงวัยเด็ก ใช้สมุดวาดภาพระบายสี วิธีการคือใช้สีไม้หรือสีเทียนสีชอล์กระบายลงไปตามขอบเขตที่กำหนดไว้ให้แล้วอย่างชัดเจน อาจจะระบายจากสีตามแบบของภาพหรือเป็นสีที่เราจินตนาการขึ้นเองก็ได้ เมื่อระบายจนครบทุกช่องภาพจะปรากฏออกมาด้วยสีเส้นที่หลากหลายภายใต้เนื้อหาตามที่เส้นเหล่านั้นกำหนดไว้ เมื่อย้อนกลับไปใช้กระบวนการเหล่านี้เพื่อมาสร้างความเข้าใจของภาพต้นแบบ จึงอธิบายเนื้อหาที่ตั้งไว้คือวัยเด็กกับเหตุการณ์ปัจจุบันด้วยกระบวนการลงสีน้ำมันตามช่องด้วยสีหนา ใช้กระบวนการทางจิตรกรรมแทนการวาดภาพเด็กลงไปในงาน ให้เกิดความเหมือนจริงตามต้นแบบของเหตุการณ์ที่เลือกมา

ภาพที่ 27 ระบายสีน้ำมันเป็นช่องตามเส้นที่กำหนดไว้ด้วยสีหนา

วาดภาพเด็กลงไปในพื้นที่ที่เว้นไว้จากขั้นตอนก่อนหน้า แล้วระบายสีน้ำมันด้วยวิธีการใช้สีบาง รอแห้งแล้วระบายทับ จนเกิดเป็นมวลรูปทรงที่มีทิศทางของแสงเงา ขั้นตอนนี้เป็นกรวาดภาพเด็กเข้าไปในผลงานอย่างตรงๆ สร้างความเหมือนจริงโดยคำนึงถึงความถูกต้องตามหลักกายวิภาค เพื่อสร้างความแตกต่างจากขั้นตอนก่อนหน้าที่ลงสีครบทุกช่องจากการรวมกันของบรรยากาศและภาพคน เป็นใช้กระบวนการระบายสีเพื่ออธิบายถึงนัยยะความแตกต่างระหว่างความเป็นเด็กกับผู้ใหญ่ ความเข้าใจที่ถูกต้องของสิ่งต่าง ๆ นั้น เปลี่ยนแปลงตามการเจริญเติบโต

ภาพที่ 28 ร่างภาพเด็กด้วยดินสอแล้วระบายสีน้ำมันโดยใช้สีบาง

ระบายสีน้ำมันในส่วนพื้นที่หลังที่เว้นไว้จากขั้นตอนก่อนหน้า สร้างความเหมือนจริงด้วยการใช้สีบรรยากาศบวกกับวัตถุซ้อนกันอย่างบางเป็นชั้นๆ ตามความเข้าใจเรื่องหลักทัศนียวิทยา ใช้แปรงขนนุ่มเพื่อเกลี่ยรอยฝีแปรงลู่ไปมาให้เรียบ ต่างจากขั้นตอนก่อนหน้าคือการสร้างความเหมือนจริงจากต้นแบบด้วยการลงสีครั้งเดียวตามตาเห็นเป็นช่องๆ เมื่อลงครบทุกช่องจึงปรากฏเป็นภาพ ช่องสีที่เชื่อมต่อกันจะไม่แบ่งแยกระหว่างภาพคนกับบรรยากาศ ขั้นตอนนี้เพื่อขบเน้นให้เห็นถึงความแตกต่างถึงนิยามของความสมบูรณ์ของวัยเด็กกับปัจจุบัน การระบายสีตอนเด็กความสมบูรณ์เกิดขึ้นเมื่อ

ระบายครบทุกช่องแล้วปรากฏเป็นภาพออกมา แตกต่างจากการวาดภาพเหมือนจริงที่ต้องคำนึงถึงความถูกต้องตามหลักจากความรู้ที่ได้ศึกษาเมื่อเติบโตขึ้น

ภาพที่ 29 ผสมสีน้ำมันกับน้ำมันลินสีดแล้วระบายด้วยสีบางเป็นชั้นๆ

ระบายสีภาพเด็กจนสามารถสร้างความเหมือนจริงได้ในจุดที่พอเหมาะถูกต้อง ส่วนของบรรยากาศคือการเคลือบทับด้วยสีขาวเป็นชั้นบางๆจนมีค่าน้ำหนักเท่ากับความขาวของผืนผ้าใบ สองชั้นตอนนี้สามารถระบายทับได้เรื่อยๆ อย่างไม่มีกฎเกณฑ์หรือเป้าหมายความสำเร็จ เป็นการให้ความสำคัญกับสาระของเทคนิคกระบวนการ ไม่ต้องการให้สาระกับความหมาย ไม่มีเหตุและผลของการรอให้สีแห้งแล้วเคลือบทับเป็นชั้นๆจำนวนมาก เปรียบเสมือนการให้ความสำคัญกับเรื่องที่ไม่ควรให้ความสำคัญ การลำดับความสำคัญของปัญหาเรื่องเล็กใหญ่ในบ้านเมือง ชั้นตอนของกฎหมายหรือระเบียบวิธีบางอย่างที่ต้องยึดถือ การสนใจในเรื่องไม่เป็นเรื่องที่ไม่อาจแก้ไขปัญหาสังคมได้

ภาพที่ 30 ระบายสีภาพเด็กและพื้นหลังด้วยสีบางเป็นชั้นๆจนเสร็จสมบูรณ์

ภาพเสร็จสมบูรณ์คือการขบเน้นด้วยสองชั้นตอนสุดท้าย ด้วยการเคลือบสีเป็นชั้นๆจนสามารถบรรลุความเหมือนจริงในระดับที่ต้องการ โดยไม่ไปทำซ้ำในส่วนของชั้นตอนอื่น ให้ภาษาของแต่ละชั้นตอนแสดงความหมายที่มีความเฉพาะได้ด้วยตัวเอง

บทที่ 4

การดำเนินการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์

การสร้างสรรคผลงานจิตรกรรมร่วมสมัยภายใต้หัวข้อ “คุณธรรมและสภาวะการณ์ของสามัญสำนึก” เป็นการสร้างสรรค์ที่มีพัฒนาการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง จากการสังเกตชีวิตประจำวันถึงพฤติกรรมของมนุษย์ กับคุณธรรม โดยใช้ผลงานจิตรกรรมเป็นสื่อกลาง เพื่อกระตุ้นให้สำรวจภายในตัวเองกับสาระจากภาพ ซึ่งข้าพเจ้าใช้การสื่อสารอย่างตรงไปตรงมาจากความรู้สึก สามารถลำดับการพัฒนาในการสร้างสรรค์ผลงานได้ดังนี้

การสร้างสรรคและการพัฒนาผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1

ผลงานในช่วงแรกของระยะที่1 มีวิธีการเลือกเนื้อหาแสดงออกอย่างหลากหลาย ตามแต่เรื่องราวที่ประสบพบเจอทั้งประสบการณ์ตรงและภาพจากข่าวสารหรืออินเทอร์เน็ต ในช่วงต่อมาจึงเกิดความคิดที่ต้องการบอกเล่าเหตุการณ์ต่อเนื่อง มีการกำหนดเนื้อหาแล้วผลงานทุกชิ้นเป็นไปตามแนวทางเดียวกัน คือเรื่องราวบนท้องถนน การจราจร เป็นเนื้อหาที่เกิดจากผลกระทบต่อตนเองแล้วจินตนาการสร้างสถานการณ์ต่อเติม ภาพต้นแบบที่ใช้คือการลงพื้นที่ถ่ายรูป แล้วกำหนดท่าทางของคน ผลงานช่วงนี้เริ่มมีการขยับเน้นอาชีพ หรือเครื่องแบบให้ปรากฏเกือบทุกผลงาน โดยคิดไตร่ตรองล่วงหน้ากำหนดท่าทางของคนแล้วนำไปผสมเข้ากับเหตุการณ์ และอีกวิธีคือการให้เครื่องแบบนั้นเป็นส่วนหนึ่งของพื้นตามธรรมชาติไม่มีการตัดต่อ เช่นภาพถ่ายท่าจอตลอดตู้ วินมอเตอร์ไซด์ เป็นต้น สัญลักษณ์ภาพเด็กและหน้ากากใช้วิธีไม่让孩子เข้าไปปรากฏอยู่โดยตรงภายในพื้นที่ของสถานการณ์นั้นๆ หากแต่เป็นการปรากฏออกมาในลักษณะอื่นเช่น โปสเตอร์ สติกเกอร์ ที่แปะอยู่บนวัตถุภายในภาพจิตรกรรมอีกทีหนึ่ง ซึ่งโดยภาพรวมแล้วก็คือการสะท้อนปัญหาในสังคมด้านลบออกมา สิ่งที่มีทิศทางต่อเนื่องกันคือ การเล่าเรื่องด้วยผู้ใหญ่กับเด็กกับสถานการณ์ มีการใช้กระบวนการที่ผสมผสานกันระหว่าง วาดเส้น กับ จิตรกรรม ปรับเปลี่ยนตัวรองรับไปบ้างจากผ้าใบ เป็นการใช้ไม้กระดานยังคงใช้วิธีการระบายอย่างเป็นขั้นตอน เริ่มมีการปรับเปลี่ยนภาพสุดท้ายของความสมบูรณ์คือความเหมือนจริงด้วยสีน้ำมันเต็มพื้นที่ เป็นการให้ความสำคัญของภาษา การวาดเส้น ยังคงปรากฏชัดเจนในภาพสุดท้ายที่เสร็จสมบูรณ์

ภาพที่ 31 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 1
ชื่อผลงาน แสปปี้เบิร์ชเดย์
เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ
ขนาด 120 X 150 ซม.
ปี 2559

ภาพที่ 32 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 2
ชื่อผลงาน ขยะ
เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ
ขนาด 120 X 150 ซม.
ปี 2559

ภาพที่ 33

ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 3

ชื่อผลงาน ปาร์ตี้ควีน

เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ

ขนาด 260 X 290 ซม.

ปี 2559

ภาพที่ 34

ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 4

ชื่อผลงาน จีวรบิน

เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ

ขนาด 150 X 200 ซม.

ปี 2560

ภาพที่ 35

ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 5

ชื่อผลงาน ปลอดภัยไว้ก่อน

เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ

ขนาด 140 X 150 ซม.

ปี 2560

ภาพที่ 36

ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 6

ชื่อผลงาน แยกวัดใจ

เทคนิค สีน้ำมัน, หมึกจีนบนผ้าใบ

ขนาด 120 X 150 ซม.

ปี 2560

ภาพที่ 37 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 7
ชื่อผลงาน แชนท์
เทคนิค วาดเส้นบนไม้กระดาน
ขนาด 122 X 244 ซม.
ปี 2560

ภาพที่ 38 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 8
ชื่อผลงาน โลนซ์เข้า
เทคนิค วาดเส้นบนไม้กระดาน
ขนาด 122 X 244 ซม.
ปี 2560

ภาพที่ 39

ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 1 ชั้นที่ 9

ชื่อผลงาน ขอไลน์หน่อย

เทคนิค วาดเส้นบนไม้กระดาน

ขนาด 122 X 244 ซม.

ปี 2560

การสร้างสรรคและการพัฒนาผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2

จากการสร้างสรรคผลงานในระยะแรก สิ่งที่ได้เรียนรู้คือการทำงานให้เนื้อหาแน่นไว้มไป ในทางเดียวกันนั้น สามารถทำให้ทดลองค้นหาเทคนิคได้อย่างต่อเนื่องและลึกซึ้ง ในผลงานระยะ นี้ แบ่งได้เป็นช่วงครึ่งแรก กับช่วงครึ่งหลัง คือในช่วงครึ่งแรกเป็นการทดลองทางเทคนิควิธีการมากกว่า การสนใจด้านเนื้อหา ต่อเนื่องจากระยะที่1 นั้นคือการพยายามผสมผสานระหว่าง วาดเส้น และ จิตรกรรม รวมถึงการปล่อยพื้นที่ว่างโดยไม่ต้องระบายสีให้เต็มพื้นที่ เป็นการค้นหาการแสดงออกโดย ไม่คำนึงถึงภาพอันเสร็จสมบูรณ์ไว้ก่อนล่วงหน้า แต่ให้ผลของการแสดงออกที่อยู่ตรงหน้านั้นเป็นสิ่ง นำไปเจอกับภาพสุดท้ายด้วยตัวเอง ภาพร่างจึงเป็นเพียงการกำหนดตำแหน่งรูปทรงและสถานที่ แล้ว แสดงออกลงบนผลงานจริงด้วยเส้นสีและน้ำหมึก ส่วนในช่วงครึ่งหลังนั้น เป็นการปรับเปลี่ยนการหา เนื้อเรื่อง ซึ่งจากเดิมแล้วส่วนใหญ่จะเป็นการ “รอ” และมองเรื่องใกล้ตัว จึงเป็นเนื้อหาที่ดูแล้วอาจ เป็นเรื่องส่วนตัว แรงบันดาลใจในการที่จะมองหาด้านลบของคนก็หมดไปจึงทำให้เนื้อหามีความตึบตัน และขาดความรู้สึกร่วมกับเหตุการณ์นั้นๆ จึงได้ขยายขอบเขตเป็นการค้นหาเนื้อเรื่องที่มีความเข้าใจ ร่วมกันได้ง่ายคือ การใช้ข่าวสาร ที่หลังไหลเข้ามาในชีวิตอยู่ตลอดเวลา ไม่ใช่การหยิบยกเรื่องทีผู้คนใน สังคมให้ความสนใจ แต่ต้องเป็นเรื่องราวที่เราสนใจ มีความรู้ และมีความรู้สึกร่วมด้วย การกำหนด แนวเรื่องจึงเปลี่ยนไปจากช่วงครึ่งแรก ข้าพเจ้ากลับมามองหาถึงภาพสุดท้ายอันเสร็จสมบูรณ์อีกครั้ง จากการยึดติดกับภาพข้อมูลด้วยที่ต้องการจะให้เหมือนจริงและสื่อสารถึงเรื่องที่ยิบยกมาให้คนเข้าใจ การแสดงออกและค้นหาเทคนิควิธีการจึงลดน้อยลงกว่าช่วงครึ่งแรก ที่ต้องการหาความเป็นไปได้ ระหว่าง วาดเส้นและจิตรกรรม แต่เน้นเพียงการใช้ค่าน้ำหมึกและสีตามความเคยชินจากภาพต้นแบบ สิ่งซึ่งเพิ่มขึ้นมาในผลงานระยะที่ 2 นี้ทั้งหมด คือการทดลองใช้รูปทรงซ้ำๆไว้ในผลงาน คือรูปทรงของ คน เช่น ภาพตัวเอง เด็ก ตำรวจ หน้ากาก เป็นต้น ได้รับอิทธิพลจากศิลปินจีน Yue Minjun ข้าพเจ้า ตีความถึงนัยของการใช้รูปทรงซ้ำๆนั้นหมายถึงความจำเจ น่าเบื่อ กับพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ปัญหา ที่เกิดขึ้นอยู่บ่อยครั้ง และเกิดบ่อยขึ้น จนสุดท้ายเกิดเป็นความเคยชินกับเรื่องทางลบในสังคมที่คงไม่ สามารถจะแก้ไขได้ ระยะนี้มีการเริ่มต้นจากรูปแบบและเนื้อหาสลับกันไปมา ช่วงครึ่งแรกคือการหา ความเข้าใจทางเทคนิค ช่วงครึ่งหลังคือการขยับปรับเปลี่ยนเนื้อหา อีกสิ่งหนึ่งคือการเกิดขึ้นมาของ การ “ซ้ำ” ซึ่งไม่ใช่เป้าหมายแต่เริ่ม แต่เกิดขึ้นมาขณะทดลองหาเทคนิค การจะพัฒนา ก็ต้องคิด วางแผนไปพร้อมกันทั้งเทคนิคและเนื้อหา

ภาพที่ 40 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 1
 ชื่อผลงาน เสิร์ฟ
 เทคนิค สีน้ำมัน, หมึกจีนบนผ้าใบ
 ขนาด 120 X 150 ซม.
 ปี 2560

ภาพที่ 41 ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 2
 ชื่อผลงาน เดท
 เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ
 ขนาด 120 X 150 ซม.
 ปี 2560

ภาพที่ 42

ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 3

ชื่อผลงาน ด้าน

เทคนิค สีน้ำมัน, หมึกจีนบนผ้าใบ

ขนาด 200 X 290 ซม.

ปี 2560

ภาพที่ 43

ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 4

ชื่อผลงาน ฟ็อนสู๊สู๊

เทคนิค สีน้ำมัน, หมึกจีนบนผ้าใบ

ขนาด 120 X 150 ซม.

ปี 2560

ภาพที่ 44

ภาพผลงานก่อนนิเทศนิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 5

ชื่อผลงาน เพื่อนสู่อี๋ 2

เทคนิค สีน้ำมัน, หมึกจีนบนผ้าใบ

ขนาด 100 X 120 ซม.

ปี 2560

ภาพที่ 45

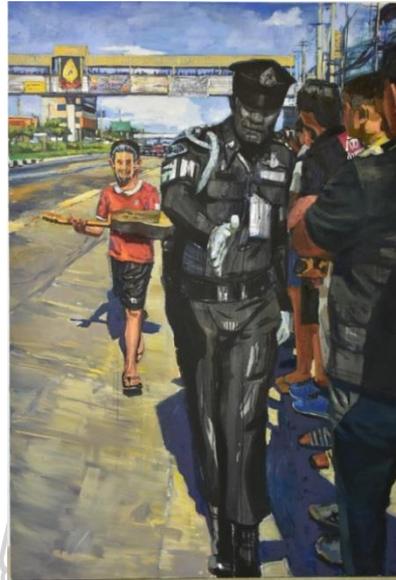
ภาพผลงานก่อนนิเทศนิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 6

ชื่อผลงาน เพื่อนสู่อี๋ 3

เทคนิค สีน้ำมัน, หมึกจีนบนผ้าใบ

ขนาด 100 X 120 ซม.

ปี 2560

ภาพที่ 46

ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 7

ชื่อผลงาน พี่อูนสู๊สู๊ 4

เทคนิค สีน้ำมัน, หมึกจีนบนผ้าใบ

ขนาด 150 X 180 ซม.

ปี 2560

ภาพที่ 47

ภาพผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ระยะที่ 2 ชั้นที่ 8

ชื่อผลงาน พี่อูนสู๊สู๊

เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ

ขนาด 160 X 180 ซม.

ปี 2560

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

การสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ชุดนี้ เกิดขึ้นจากจุดเริ่มต้นความคิดเรื่องคุณธรรม แล้วถ่ายทอดผ่านผลงานจิตรกรรม จากการสร้างสรรค์ผลงานทั้ง 2 ระยะเวลาที่ผ่านมา ส่งผลให้มีความเข้าใจทั้งเนื้อหาและเทคนิควิธีการทางจิตรกรรมเพื่อค้นพบแนวทางของตนเองได้ เป็นการเรียนรู้ถึงจุดเด่นและจุดด้อยผ่านผลงานแต่ละชิ้นและพยายามรวบรวมจุดที่พอเหมาะตรงกับความต้องการที่จะสื่อสารเข้ามาไว้ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์นี้ โดยเริ่มจากการกำหนดแนวเรื่องให้มีเนื้อหาไปในทิศทางเดียวกัน โดยการใช้ลำดับขั้นตอนแตกต่างกันในทุกชิ้น เทคนิคกระบวนการไม่ได้เริ่มจากจุดเดียวกันแล้วไปเสริมจสมบูรณ์ ณ จุดเดียวกัน ผลงานแต่ละชิ้นต้องการภาษาที่จะแสดงออกแตกต่างกันไป ลำดับขั้นตอนจึงแตกต่างกันไปด้วย แต่ถูกกำหนดไว้ในแนวทางอย่างกว้างๆคืออยู่ภายใต้เทคนิค วาดเส้นกับจิตรกรรม เช่น งานชิ้นหนึ่งต้องใช้สีหนาเป็นก้อน , ชิ้นหนึ่งเน้นการใช้ค่าน้ำหนักมากกว่าใช้สี , ชิ้นหนึ่งใช้การวาดด้วยประสาทสัมผัส (Contour) เป็นจุดเริ่มต้น ฯลฯ ซึ่งจากการปฏิบัติผ่านเทคนิคเหล่านี้จึงทำให้สรุปได้ว่าการใช้กระบวนการวาดเส้นผสมผสานกับจิตรกรรมเพื่อตอบสนองกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้แต่ต้นคือ ความไม่สมบูรณ์ของจิตรกรรมกับความไม่สมบูรณ์แบบของความคิด เป็น การสร้างภาพเสร็จสมบูรณ์ด้วยสองกระบวนการนี้ผสมกัน ไม่ใช่ความสมบูรณ์ที่เกิดจากกระบวนการเดียว เช่นการร่างภาพด้วยเส้นแล้วระบายสีทับ แต่เป็นการใช้เส้นเพื่อแสดงภาษาที่มีความเฉพาะของตัวเองออกมา ใช้เทคนิคเป็นตัวอธิบายความคิด ในส่วนเนื้อหาใช้รูปของตำรวจ เครื่องแบบตำรวจ ซึ่งได้อธิบายถึงเหตุผลของการเลือกใช้ดังกล่าวไว้แล้วในบทก่อนหน้า

วิธีการสร้างสรรค์ที่พัฒนา และเปลี่ยนแปลงจากระยะแรกๆ เห็นได้จากวิธีการเทคนิค ไม่ยึดถือตามแบบเดิมที่ข้าพเจ้าเคยทำตามความเคยชิน คือเริ่มจากการร่างภาพแล้วสิ้นสุดด้วยลงสีให้เต็ม แต่เลือกนำเอากระบวนการที่เหมาะสมกับสิ่งที่จะสื่อสาร สามารถเพิ่มและลดได้ตลอดเวลา ในขณะที่สร้างสรรค์ ส่วนเนื้อหานั้นยืดหยุ่นได้มาก ต้องปรับเปลี่ยนพลิกแพลงอย่างตามทันความคิดและอารมณ์ความรู้สึก

ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 1-5

ได้รับแรงบันดาลใจจากการรับข่าวสาร คดีประธานบริหารบริษัทรับเหมาก่อสร้างยักษ์ใหญ่ ถูกจับกุม หลังพบหลักฐานเข้าไปลักลอบล่าสัตว์ป่าในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวร ผังตะวันตก 6 กุมภาพันธ์ 2561 เป็นเรื่องที่สะเทือนใจต่อคนในสังคม และเป็นประเด็นที่ชัดเจนอย่างยิ่งของการขาดศีลธรรม ข้าพเจ้าสร้างความเหมือนจริงจากการอ้างอิงข้อมูลจากภาพข่าวตามสื่อต่างๆ นำมาปรับเปลี่ยนเพิ่มลดบุคคลตามความเหมาะสม ต้องการถ่ายทอดสภาวะแห่งความ สงสัย คับข้องใจ ในความยุติธรรม ที่เปรียบตัวเองเป็นเหมือนเด็กคนหนึ่งซึ่งไม่สามารถทำอะไรได้ในเรื่องราวอันหนักอึ้งนี้ ทำได้เพียงแสดงออกทางพฤติกรรมอันประชด โวยวาย บ่นด่า เช่น เด็กกำลังชุนีวกลาง เด็กกำลัง

ยื่นฉีกบนถนน เป็นต้น แสดงออกด้วยวิธีการแบบฉับพลัน และเน้นความเหมือนจริงในบางส่วนที่ต้องการขับเน้น เช่น เด็ก ตำรวจ เป็นต้น เพราะฉะนั้นจึงใช้รูปทรงคนเป็นหลักเพื่อสื่อสารเนื้อหา ส่วนของพื้นที่ว่างเป็นการกำหนดสถานที่อย่างคร่าวๆ โดยการระบายอย่างเรียบ เพื่อเสริมความเข้าใจกิจกรรม พฤติกรรมเหล่านั้น

ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 6-10, 15

ข้าพเจ้ายังคงหยิบยกเหตุการณ์ล่ำส้วป่าในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวร เป็นแรงบันดาลใจในการคิดสร้างสรรค์ กำหนดให้ดำเนินเรื่องไปตามลำดับของการดำเนินคดีตามความเป็นจริง คือ ช่วงของการสู่กระบวนการยุติธรรม ในผลงานชุดนี้ข้าพเจ้ากำหนดมุมมองอย่างเฉพาะคือเหตุการณ์ในศาล ข้าพเจ้าใช้ภาพเด็กหรือหน้ากากฮีโร่เข้าไปมีส่วนร่วมในเหตุการณ์เพื่อสื่อถึงความเข้าใจอย่างง่ายที่แน่นอนว่าล่ำส้วป่าตายไปแล้ว ต้องมีคนทีลงมือกระทำ ตำรวจจับคนที่ทำได้ เท่ากับคนคนนั้นต้องโดนลงโทษ สมการควรเป็นแบบนี้ไม่ซับซ้อน แต่เมื่อนำความเข้าใจนี้มาอยู่ในสถานที่แห่งศาลอันศักดิ์สิทธิ์ ที่นั่นทุกคนต่างเอาความจริงในมุมของตนมานำเสนออย่างน่าสนใจ เป็นเรื่องที่น่าสับสนและวุ่นวายมากที่จะแยกแยะได้ว่าใครพูดความจริง คนไหนถูกคนไหนผิด หรือยากที่สุดคือคนไหนดีคนไหนชั่ว ในสุดท้ายก็คือสิ่งที่ได้เกิดขึ้นจริงๆ ไปก็คือ มีล่ำส้วป่าตาย ข้าพเจ้าแสดงออกด้วยวิธีการวาดด้วยประสาทสัมผัส (Contour) เป็นรูปร่างคนโดยให้รายละเอียดเพียงเล็กน้อย และขึ้นส่วนหัวกะโหลกของล่ำส้วอย่างปล่อยวางโดยไม่คำนึงถึงความเหมือนต้นแบบ และการลงสีด้วยสีน้ำมันเพื่อขับเน้นความเหมือนจริงในส่วนของเด็กหรือหน้ากาก

ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 11

เป็นเนื้อหาต่อเนื่องจากผลงานชุดก่อนหน้า หยิบยกภาพจากสื่อข่าวสารเป็นโครงสร้างต้นแบบ ภาพกลุ่มคนโดนแสงแดดเข้าในขณะหนึ่ง โดยใช้การลงสีแบบกำหนดขอบเขตด้วยเส้นเป็นช่องๆ ลักษณะเดียวกับสมุดภาพพระบายสี การคำนึงความเหมือนจริงในส่วนของเด็ก ส่วนพื้นที่ว่างใช้การวาดเส้นผสมกับการลงสีอย่างบางเป็นชั้นๆ เพื่อต้องการให้กรรมวิธีทางจิตรกรรมเป็นส่วนหนึ่งของการอธิบายเนื้อหาคือความไม่สมบูรณ์แบบของความดี

ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 12-14

ข้าพเจ้าใช้แรงบันดาลใจจากประสบการณ์ในชีวิตประจำวันคือบนท้องถนน :กับตำรวจจราจร เช่น การเรียกเพื่อขอตรวจสอบ ใบกรณที่สี่แยก ด้านตรวจ ฯลฯ เป็นการจินตนาการถึงสภาวะอารมณ์ที่ต้องเผชิญกับสถานการณ์เหล่านี้ ความรู้สึกของตนเองที่มีต่อเครื่องแบบนี้ ตั้งแต่ก่อนที่จะเจอ ขณะที่เจอ และหลังจากที่เจอไปแล้ว ที่มีความคลุมเครือกังวลและตั้งข้อสังเกตต่างๆในเรื่องของการทำหน้าที่

ภาพที่ 48

ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1

ชื่อผลงาน เจ้าจากไปไม่สูญเปล่า

เทคนิค วาดเส้น, สีน้ำมันบนผ้าใบ

ขนาด 70 X 100 ซม.

ปี 2561

ภาพที่ 49

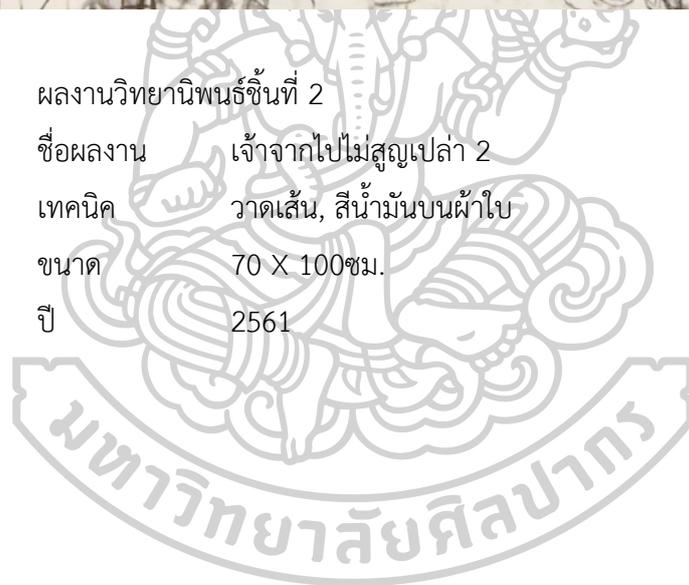
ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2

ชื่อผลงาน เจ้าจากไปไม่สูญเปล่า 2

เทคนิค วาดเส้น, สีนํ้ามันบนผ้าใบ

ขนาด 70 X 100 ซม.

ปี 2561

ภาพที่ 50

ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 3

ชื่อผลงาน เจ้าจากไปไม่สูญเปล่า 3

เทคนิค สีน้ำมัน, หมึกจีนบนผ้าใบ

ขนาด 150 X 190 ซม.

ปี 2561

ภาพที่ 51

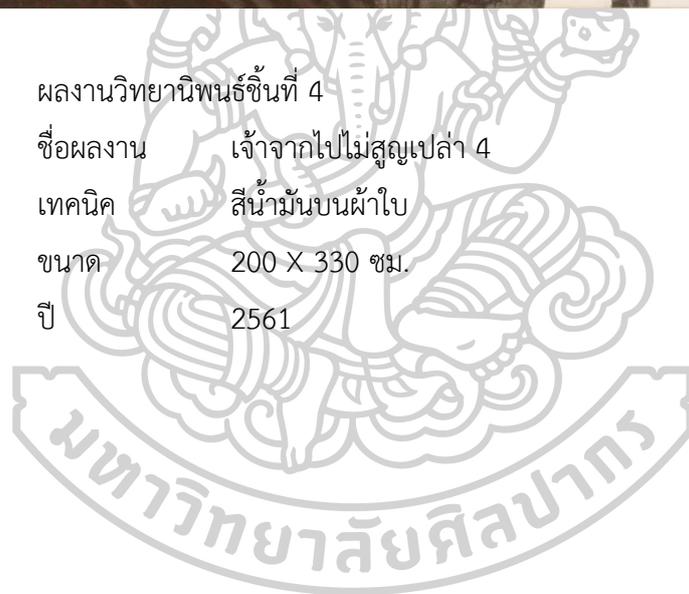
ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 4

ชื่อผลงาน เจ้าจากไปไม่สูญเปล่า 4

เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ

ขนาด 200 X 330 ซม.

ปี 2561

ภาพที่ 52

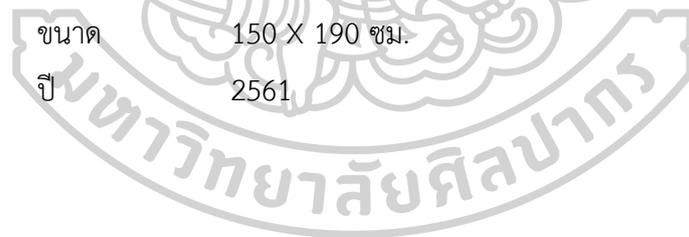
ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 5

ชื่อผลงาน เจ้าจากไปไม่สูญเปล่า 5

เทคนิค สีน้ำมัน, หมึกจีนบนผ้าใบ

ขนาด 150 X 190 ซม.

ปี 2561

ภาพที่ 53

ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 6

ชื่อผลงาน ศาสตราจารย์เคารพ

เทคนิค วาดเส้น, สีน้ำมันบนผ้าใบ

ขนาด 80 X 100 ซม.

ปี 2561

ภาพที่ 54

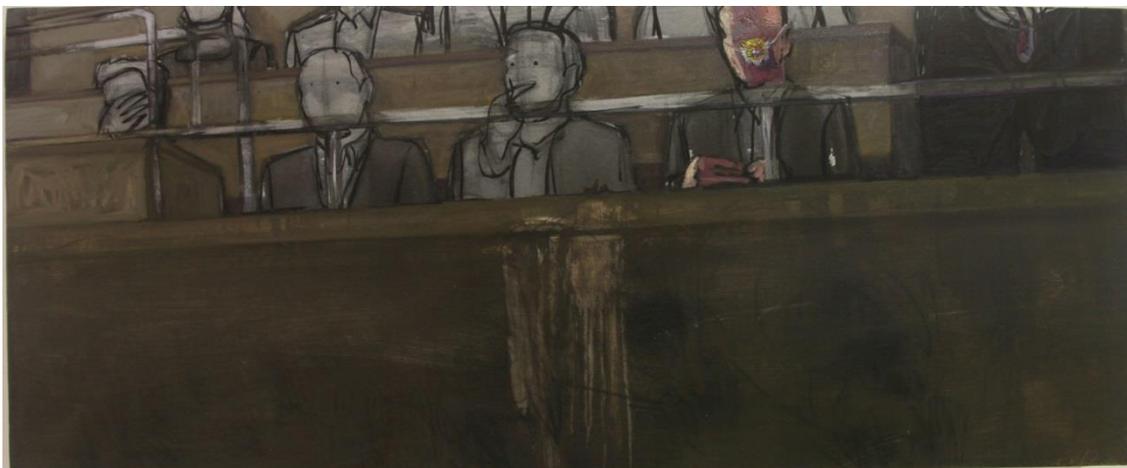
ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 7

ชื่อผลงาน ศาลที่เคราฟ 2

เทคนิค สีน้ำมัน, หมึกจีนผ้าใบ

ขนาด 80 X 100 ซม.

ปี 2561

ภาพที่ 55

ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 8

ชื่อผลงาน ศาลที่เคราฟ 3

เทคนิค สีน้ำมัน, หมึกจีนบนผ้าใบ

ขนาด 70 X 170 ซม.

ปี 2561

ภาพที่ 56

ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 9

ชื่อผลงาน ศาสลทีเคารพ 4

เทคนิค วาดเส้น, สีน้ำมันบนผ้าใบ

ขนาด 150 X 200 ซม.

ปี 2561

ภาพที่ 57

ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 10

ชื่อผลงาน ต้องรอด

เทคนิค วาดเส้น, สีน้ำมันบนผ้าใบ

ขนาด 150 X 150 ซม.

ปี 2561

ภาพที่ 58

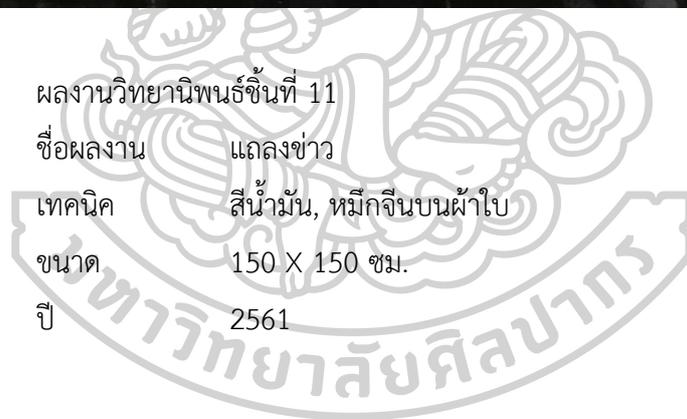
ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 11

ชื่อผลงาน แถลงข้าว

เทคนิค สีน้ำมัน, หมึกจีนบนผ้าใบ

ขนาด 150 X 150 ซม.

ปี 2561

ภาพที่ 59

ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 12

ชื่อผลงาน ระวังข้างหน้าน้อง

เทคนิค สีน้ำมัน, หมึกจีนบนผ้าใบ

ขนาด 150 X 200 ซม.

ปี 2561

ภาพที่ 60

ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 13

ชื่อผลงาน หน้าที่

เทคนิค สีน้ำมัน, หมึกจีนบนผ้าใบ

ขนาด 150 X 200 ซม.

ปี 2560

ภาพที่ 61

ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 14

ชื่อผลงาน รวมยอด

เทคนิค สีน้ำมัน, หมึกจีนบนผ้าใบ

ขนาด 130 X 160 ซม.

ปี 2561

ภาพที่ 62

ผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 15

ชื่อผลงาน ศาล

เทคนิค วาดเส้น, สีน้ำมันบนผ้าใบ

ขนาด 105 X 200 ซม.

ปี 2561

บทที่ 5

บทสรุป

การจัดทำวิทยานิพนธ์ภายใต้หัวข้อ “คุณธรรมและสภาวะการณ์ของสามัญสำนึก” เป็นการสังเกตพฤติกรรม การกระทำของมนุษย์ สถานการณ์ต่างๆที่ทำให้เกิดการอุกคิตถึงความสำคัญของ คุณธรรม ความแตกต่างของช่วงวัยเมื่อย้อนไปหาความคิดวัยเด็กพบว่ามาตรฐานของการวัดคุณค่า ของคุณธรรมนั้นช่างมีความเรียบง่ายไม่มีความซับซ้อน หากแต่ด้วยการเจริญเติบโตและ สภาพแวดล้อม จึงทำให้ความเข้าใจมีความเคลื่อนที่และเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา และเริ่มตระหนัก เห็นว่าปัญหาความวุ่นวายต่างๆในสังคมนั้นเกิดจากความขาดคุณธรรม จึงมีความจำเป็นที่ต้องทำ ความเข้าใจและค้นหาค่านิยมของคุณธรรม จากการศึกษาแนวคิดปรัชญา บุคคลผู้นำทางจิตวิญญาณ หรือคำสอนทางพุทธศาสนา จนสามารถพัฒนาให้เกิดเป็นแนวความคิดทางศิลปะ ด้วยรูปแบบของ งานจิตรกรรม โดยการอาศัยกระบวนการที่ฉับพลันแสดงออกถึงอารมณ์ ควบคู่กับความพยายามที่จะ ใช้เหตุผลควบคุมจนเกิดความเหมือนจริง หากตีความว่าการใช้อารมณ์ความรู้สึกคือการวาดเส้น และ การใช้เหตุผลความคิดคือการระบายสีน้ำมัน ผลงานเสร็จสมบูรณ์จึงเกิดจากการผสมเข้ากันด้วยสอง กระบวนการนี้ ไม่ใช่เกิดจากวิธีการใดเพียงอย่างเดียว ซึ่งหากต้องตรวจสอบหาความสมบูรณ์แบบจาก การอ้างลัทธิทางศิลปะในยุคสมัยหนึ่งเพื่อหาคุณค่านั้น อาจไม่ใช่ผลงานที่เสร็จสมบูรณ์หรืออาจหา คุณค่าไม่ได้เลย เช่นเดียวกันกับนิยามของคุณธรรมความดี ไม่คงที่ เคลื่อนที่ไปตามสังคมและยุคสมัย ความเข้าใจหรือคำตอบที่ถูกและดีของช่วงเวลาหนึ่ง อาจกลายเป็นสิ่งผิดและชั่วของอีกช่วงเวลาหนึ่ง หรืออีกสถานที่หนึ่ง การสร้างผลงานในครั้งนี้จึงมีความมุ่งหมายให้สาระของเทคนิควิธีการนี้เป็นส่วน สำคัญที่จะสามารถเปรียบเทียบได้กับความไม่สมบูรณ์แบบของคุณธรรม ความดี

จากการสร้างสรรค์จิตรกรรม และเอกสารประกอบวิทยานิพนธ์ ทำให้สรุปความเข้าใจได้ ระดับหนึ่ง ซึ่งทั้งหมดเป็นเพียงจุดเริ่มต้นของการสร้างสรรค์ที่จะพัฒนาทัศนคติ และนำไปสู่จิตรกรรม ในรูปแบบต่างๆ หรือกระบวนการด้านทัศนศิลป์รูปแบบอื่นๆให้ดียิ่งๆขึ้นไป

รายการอ้างอิง

Andreas Englund. "About the Artist." <http://andreasenglund.com/about-the-artist>.

ชลุด นิมเสมอ. องค์ประกอบของศิลปะ กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์อมรินทร์2553.

พระไพศาล วิสาโล. "ทำไมสัตว์โลกถึงเป็นไปตามกรรม." *a day* สิงหาคม 2552 2552, 87.

พุทธทาสภิกขุ. "หน้าที่กับคุณธรรม." <https://www.youtube.com/watch?v=fbJH4HW9xhw>.

รองศาสตราจารย์วุฒิ วัฒนสิน. , ประวัติศาสตร์ศิลปะ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ สีปประภา2552.

ว.วชิรเมธี. "ถาม-ตอบ คนดีคืออะไร อย่างไรถึงเรียกว่าคนดี."

<https://www.youtube.com/watch?v=p4v4Ta04Fo4>

———. "เรื่องรักด้วยปัญญา." (2561).

สมภาร พรหมทา. "ความจริงในภาษาศิลปะ." <https://www.youtube.com/watch?v=L1ABv7fOKp8>.

อิทธิพล ตั้งโฉลก. แนวทางการสอนและสร้างสรรค์จิตรกรรมชั้นสูง. กรุงเทพฯ : บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้ง

แอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด2550.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นายอานนท์ เลิศพูลผล
วัน เดือน ปี เกิด	23 มกราคม 2536
สถานที่เกิด	สุราษฎร์ธานี
วุฒิการศึกษา	ศิลปบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ กลุ่มวิชาเอกจิตรกรรม คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ที่อยู่ปัจจุบัน	17 หมู่ 1 ตำบลบางมะเดื่อ อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี 84130
ผลงานตีพิมพ์	- นิทรรศการ สาระ(ภาพ), หอศิลป์บรมราชกุมารี, นครปฐม - นิทรรศการผลงานนักศึกษา โครงการศิลปิน-ศาสตราจารย์รับเชิญ นานาชาติ, หอศิลป์บรมราชกุมารี, นครปฐม
รางวัลที่ได้รับ	- ทุนการศึกษา "กองทุนถวัลย์ - ไทยพาณิชย์" - ทุนการศึกษา บริษัท กนกศิลป์ - โครงการกองทุนส่งเสริมการศึกษาการสร้างสรรคศิลปะมูลนิธิรัฐบุรุษ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์

